

SLOVENSKI NAROD.

Izhaaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Imenitni: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadostne frankovane.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1.25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	120—	celoletno	216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakazni.

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo očitati.

Konflikt med Berlinom in Monakovom.

VIŠEK KRIZE. — DEMOKRATJE IZSTOPILI IZ VLADE. — BOJKOT BAVARSKA.

— Monakovo, 25. julija. (Izv.) Bavarska vlada je včeraj odklonila v državnem zboru za vso nemško republiko sprejeti zakon o zaščiti republike. Na seji ministrskega sveta so za to glasovali vsi ministri, razen demokratskega ministra za trgovino. Bavarska vlada je s tem korakom stopila v direkten konflikt z osrednjo državno vlado v Berlinu. Vlada je izdala oklic, v katerem veli, da zakon o zaščiti republike tanjra suverenost bavarske države, radi česar odklanja izvedbo zakona na Bavarskem. Obenem zagotavlja vlada, da hoče sama izdelati za Bavarsko sličen zakon.

— Berlin, 25. julija. (Izv.) Poročilo, da je bavarska vlada odklonila zakon o zaščiti republike, je napravilo v vladnih krogih veliko presenečenje. Berlinska vlada je konsternirana. Za danes je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri se razpravlja o konfliktu z Bavarsko.

— Monakovo, 25. julija. (Izv.) Pokrajinski zbor Bavarske ima danes sejo, na kateri razpravlja o odloku bavarske vlade. Demokratje so proti vladnemu sklepu. Kljub temu vlada z gotovostjo računa, da zbor vladin sklep odobri, oziroma zakon o zaščiti republike odkloni z dvotretinsko večino. Vse stranke desnice odobravajo vladin korak.

— Berlin, 25. julija. (Izv.) Z ozirom na kritični politični položaj, ki je nastal radi odklonitve zakona za zaščito republike na Bavarskem, namerava vlada pred tednom odrediti državni zbor sklicati na kratko zasedanje, da razpravlja o odklonilnem stališču Bavarske. Kakor javljajo iz Monakovega, severna Bavarska ne odobrava sklepa bavarske vlade in se protivi vladni. V Nürnbergu je započelo veliko gibanje, ki zahteva, da tudi Bavarska sprejme zakon.

me zakon. Obenem je izdan opomni vladi, da bi imel odklonilni sklep bavarske vlade dalekosežne posledice za Nemčijo.

— Monakovo, 25. julija. (Izv.) Kot odgovor na sklep bavarske ljudske stranke, da se odkloni zakon o zaščiti republike, so včeraj demokratje sklenili, da izstopijo iz vladne koalicije. Demokrat trgovinski minister Hamm je včeraj podal svojo demisijsko.

— Monakovo, 25. julija. (Izv.) Bavarska kmečka stranka se je priključila nemški ljudski stranki. Nemška ljudska stranka je z veliko večino sklenila, da stoji na monarhičnem principu, toda izvedbo monarhizma želi izvršiti ustavnim potom.

— Monakovo, 25. julija. (Izv.) Bavarska vlada je s svojim nastopom povzročila v Nemčiji izredno resen politični položaj. Na vidiku je težka notranja kriza. Zastopnik osrednje vlade v Monakovem grof Zech se je vrnil iz Berlina. Do danes še ni sledil njegov odpoklic.

— Berlin, 25. julija. (Izv.) Mestni svet v Nürnbergu in 21 županov severne Bavarske je odposlalo na bavarskega ministrskega predsednika grofa Lerchenfelda nujno brzojavno noto, v kateri opozarjajo vlado na težke posledice, ki bi nastale radi konflikta z Berlinom. Nastala bi situacija, ki bi ogrozila celo obstoj Bavarske.

— Monakovo, 25. julija. (Izv.) Posebna izdaja uradne »Bayrische Staatszeitung« je snoči priobčila vsebino zakona o zaščiti, podpisane od ministrskega sveta. V državnem zboru sprejeti zakon je za Bavarsko v nekaterih točkah korigiran. Za delike je pristojno notranje ministrstvo bavarsko, za veleizdaje in druge slične delikte pa bavarsko ljudsko sodišče. K zakonu izdano uradno poročilo naglašja, da je večina bavarskega ljudstva globoko prepričana o kršitvi suverenitete Bavarske od strani Berlina.

Ravnotežje.

(Pismo iz Nemčije.)

Vsaka možnost ima svoje meje, vsaka notranja državna politična kriza tudi. Bilo je v Nemčiji zadnje čase mnogo razglanjanja za — nič. Vlada je životarla v neprestani krizi. Povod zanjo je dal razmah monarhistične tendence, ki se je zaenkrat zadovoljila z umorom ministra Rathenaua. Kakšne cilje ima za prihodnost organizacija »C« ni znano, eno pa je gotovo: za dogleden čas bo v Nemčiji nekoliko miru in reda. Monarhisti so pogoreli, delanski in formalno. Republika je premagala monarhijo.

Berlinski rajsttag je sprejel zakon za zaščito republike z ogromno večino glasov. Bavarcem to seveda ni bilo povšeči, toda državna ideja je šla preko strankarskih interesov konservativnih katoličanov iz Monakova. Nad prošlostjo je zmagala sedanjost kljub demagoški agitaciji, da »danes ni več tako lepo kot leta 1914.«, t. j. za časa hohenzollerske monarhije. Tradicija je izgubila tla pod nogami. To je vsekakor dobro znamenje za Nemčijo samo, pa tudi za inozemske države.

Kje se nahaja ta čas monarhizem Nemčije, kaže najlepše konec Rathenauovih močev. Od javnega mnenja in policije zasledovana, sta šla v prostovoljno neujmaško smrt. Kdor umira za ideje, se ne ustrelji za lastnim samokresom, temveč počasi kroglice iz orožja nasprotnika. Smrt zločincev nad Rathenauom se je izvršila v slepi ulici monarhistične ideje, kar jasno dokazuje neno življensko nezmožnost. Vendar je verjetno, da monarhisti vzlic temu bistvenemu porazu ne bodo odnehali ali vsaj prenehali s svojim delovanjem. Ne. Bili in rovali se bodo dalje dokler bo obstojala možnost, da se v telesu Ebertove Nemčije rede monarhistični parasiti. Delo za odvrtitev opasnosti za monarhijo tedaj ne obstoja v pobujanju direktnih atentatorjev na sedanje nemške držav-

niške, marveč v onemogočanju razmer, ki nudijo zaslonbo monarhistom.

Med te spadajo zlasti strogo nacionalistična društva »Jugendbünde«, v katerih se zbira reakcionarni podmladek. Te organizacije bo morala nemška vlada najprej zatreti in izčistiti, ako si hoče osigurati varno zaledje. Prvi korak do tega je že storjen: »Jugendbünde« so razpuščeni, združenje mladine v strelskih klubih je zabranjeno. Kako važna opora reakcije so bile te organizacije, lahko izpričajo izjave odličnih nemških visokošolskih pedagogov, ki so se takoj po atentatu na Rathenaua zavzeli za energično gesto vlade v tej smeri. Ostriči je treba peroti najprej mladščem — stari monarhisti se bodo potem že resignirano vdali v svojo usodo.

Stabilizacija nemške politične situacije se kaže tudi na denarnem trgu. Marka, ki je takoj po atentatu padla in potem šla do svoje dosedanje najnižje vrednosti, se je spet nekoliko opomogla. Pričakovanje na sprejetje zakona za zaščito države ji je spet omajalo, na kar je pa tudi vplivalo izplačilo nemškega julijskega reparacijskega obroka v zlatu.

Z novo parlamentarno koalicijo ni nič. Socialistične stranke so imele sicer dobre izgleda, da zamenjajo nazadnjaške elemente na državnem krmilu, toda položaj je naposled odšel za obstoj neizpremenjenega kabineta. Rajsttag je torej ostal in je ločila taktika centruma, ki se je izredogoden do jeseni. Dotlej se bo razčistila razmerje med socialističnimi strankami. Ako pride med temi do sporazuma, sestavi Wirth novo vlado po oktoberskem zasedanju ali kratko pred njim. Vsekakor se lahko reče, da je obstoj sedanjih razmer reakciji v prilog. »Deutsche Volks-partei« je izkoristila svojo vlogo zelo večje, ostala je pri svojih načelih in v krogih državnih krmarjev. Na

tem polju načelnejši socialisti so se umaknili v zatišje — vsaj momentano.

Nemško politično življenje bo počivalo do oktobra. Gotovo bodo izkoristile počitek vse stranke za revizijo njihovih političnih smernic in za kontrolo sil. Odločilna bitka med republiko in monarhijo se bo bila v začetku divjega plesa v naravi — na jesen. Od spretnosti taktike sedanje vlade je odvisno, kdo bo propadel. Republika je vsekakor zaenkrat in morda tudi trajno izven opasnosti; toda kdor je zanjo, ne sme delati le za njeno golo eksistenco, marveč za njeno utrditev. Weimarska ustava je dala republikanski Nemčiji; sedanja berlinska vlada jo mora utemeljiti in zagotoviti. Šele potem bo izven nemških mej mogla ča revizija političnega postopanja napram nemškemu narodu in njegovim političnim in gospodarskim zajednici. Eska.

Naše ponižanje.

Nad mesec dni že nam prihajajo iz solnčne Goriske žalostne vesti. Najprej o »oskrumbi« spomenika na Krnu — danes je dokazano, da je pokodbo povzročila strela, ker spomenik ni imel streloвода — potem o fašistovskih nasiljih; mirno, zavvedno ljudstvo podkrmniških občin je moralo bežati v gozdova, boječ se podivjanih zveri v človeški podobi. Da je bil strah upravičen, so pričali plameni, ki so naenkrat švigali iz drežniškega župnišča in namera fašistov, zanetiti ogenj tudi v Kobarižu in drugod. Na splošno je bilo vse njihovo vedenje in dejanje tako, da je človek pustil hišo in imetje, samo da je spravil sebe in svoje drage kolikor toliko na varno. Za temi vestmi so prihajale druge: kako naj se nedolžno slovensko ljudstvo stramojnopokori za greh, ki mu ga niso mogli dokazati. Napovedal se mu je prihod tisočev fašistovskih čet; ako ne izpolni do pičice vseh stramojnih zahtev, kdo naj zabrani podivjanim tisočem, da ne vprizore morile in požiga vsega, kar bi jim dosegla roka?

Martin Benčina:

Bratje med brati...

(Izlet slovenskih abiturientov v Srbijo.)

Ne tužimo, bratje mila, prolazni so dani ovi, kroz smrt čemo vaekrsnuti i početi život novi.

Tako smo slišali brate v krvavem boju, ko so peli v trpljenju svojo lepo pesem o svobodi in se borili za svojo in našo svobodo...

In res težki dnevi Srbije so minuli, veliki dnevi težkih bojev, na vzhodu je vstala nova zarja, ki je zasijala tudi v naše hladne planine — Jugoslavija.

Takrat šela smo se spoznati, bratje in sestre. Z geslom: »Brat je mio, koje vere bio«, so nas sprejeli naši bratje, ki so se dvignili iz bojnega prahu in z okrvavljenimi telesi, da nas vzljubijo še bolj, da nas sprejmejo v svoje srce in v svoje duše...

Tako so minevali veliki dnevi in uresničilo se je:

Srpsstvo slavno i veliko ostvarjenju sve je bliže, pred nama se divna zgrada kraljevine nove diže.

Dieto, ki je klesalo granitne temelje, je odšlo in močeno se je dvigala naša zgradba, plačana s krvjo in s trpljenjem.

Naše trobojnice so zavihrale na njej, mi smo bili pod njenim krvom. In glej! Stopil je v to zgradbo človek, prav kakor je bilo prorokovano: »Pojavi se človek iz naroda, koji će osloboditi Otadžbinu in učiniti je velikom.«

Ko smo ga videli prvič med nami, so zatrepetala naša srca in sedaj, ko je

bilo dograjeno naše veliko poslopje, je stopil zopet med nas, naš kralj in gospodar...

Bili smo zadovoljni. Ne. Zazeleli smo, da si ogledamo one lepe kraje naše domovine, kjer se je bil boj za nas, da poljubimo ona sveta tla, ki jih je napojila kri naših bratov Srbov. Že takrat, ko smo jih sprejeli v Ljubljani, smo zasanjali tudi mi, da ustrežemo našim bratom, ki so ob razhodu klicali: »Do svidjenja bratje!«

In res, prišel je oni lepi dan, ki smo si ga toliko želeli, dan veselja in pričakovanja. Ob solnč. zatonu smo se sedeli v vlak in bežali iz Slovenije, tja daleč, kamor so si želele naše mlade duše, kamor so hrepenela naša srca, kamor so šepetale naše ustnice, ko so pele: »Tamo daleko, daleko...«

In tako je hitel naš vlak ob Savi dalje in dalje, naše oči so z naglico pregledovale zgodovinske kraje: Brodci — Podesus, a srca so si želela dalje, dalje...

V Zagrebu le kratak oddih. Noč je bila, ko smo se vozili po Turropolju. Ponoči in skoro ves dan smo se vozili po prostirani Slavoniji — Posavini.

Gledali smo in gledali. Sama nemarna polja pšenice in koruze.

Popoldne. V naš voz je vstopil prost seljak iz Srema, ki se je peljal z nami v Beograd. Ves navdušen mi je povedal, da je bil ob kraljevi poroki povabljen v Beograd, kjer je sviral pred visokimi gosti. Star je, čita in piše cirilico in latinico in vse pomeni zna na pamet od: »Kraljeviča Marka« in »Majke Jugovčice«, pa do najnovejših.

Zal mu je, da nima pri sebi svoje »gajdec«, da bi nam igral. Želi si ogledati Slovenijo...

Sprevednik je zaklical: »Zemunc. Vlak je vozil počasi preko zemun-

skega mostu.

Tam izliv Save v Donavo, onstran Save pa plove v morju zlatega solnca naša prestolnica — Beograd. Na vzhodni strani se vzpenja Kalemegdan, Saborna cerkva, vidijo se ponosne zgradbe v žarečem plamenu zahajajočega solnca, po Donavi in Savi pa hitijo parobrodi. Vse je praznično veselo...

Ko smo izstopili, je zaigrala godba slovensko koračnico, iz tisočih grl pa je zagrmelo: »Živeli Slovenci.« »Živeli Srbi!« je jeknilo iz naših prs... Govorniki so nas pozdravili z dušo in srcem...

Tri dni smo ostali v Beogradu in v teh lepih dnevih so nam dali vse. Roko v roki so nas vodili, da nam pokažejo: Kraljevi konak, parlament, univerzo, pozorišče, Kalemegdan, muzej, tovarne, parke in spomenike. Videli smo vse, ne samo to, kdo bi opisal vse, najlepši trenutki so bili, ko smo skupno zapeli pesem: »Iz bratskog zagrljaja.« — Slovence, Srb Hrvat na veke brat i brat.

Le prehitro smo odšli. Lepega večera smo z godbo odkorakali k Donavi. Ukrcali smo se na parnik »Karadjordje«. Na obrežju so stali naši bratje in sestre, ki so nas pozdravljali v slovo. Sirena je zaživljala in odpluli smo.

Se so nas pozdravljale roke, glasovi so zamrli in oči so se zvonile v noč naša stara pesem:

»Zdaj gremo, od njaj gremo nazaj še pridemo...«

Sedeli smo na krovu tihi, da ne bi motili drug drugega lepih spominov ali novih utisov...

Mesec nas je spremljal v beli noči, ob ladiji je žumelo valovje. Le včasih nas je predrnil iz sanj pisk sirene...

V jutru ob solnčnem vzhodu nas je predrnil glas kapetana: »Gospodo moji, Derdap!« Počasi in previdno je vozila ladja med znameniti skoki najozje

mešto Donave. Kmalu smo pristali v romunskem pristanu. Popoldne smo se izkrcali v Prahovu, nato se odpravili z vlakom do Negotina. Samo en dan smo ostali v Negotinu, a ta nam je povedal toliko, da so prekipela naša srca, naše duše so bile srečnejše, naše ustne pa so šepetale samo eno: »Sestra, brat.«

Dopoldne smo si ogledali negotinsko okolico. Tu je znamenita krajina, ki je tekmovala nekdaš z Bordeauxom.

Posestili smo mali monastir, kjer nas je tamošnji prota sprejel z besedami: »Dečico mojeto!« Zazvonili so zvonovi in prota v svoji mali cerkvi nam je podelil blagoslov. Opoldan pa so zagrmeli po mestu topovi. Po svečanem banketu je prišel trenutek, ki je ostal vsakemu izmed nas globoko zapisan v duši. Takrat smo spoznali tudi dušo mal. srbskega otroka. Z deklamacijami in petjem je nastopil zbor dečkov in deklic, srbskih sirotic negotinskega sirotišča. Nedolžno so nas gledali ti mali otroci, a že iz teh malih oči je govorila bolest in junaštvo.

Ko pa so zadoneli njihovi glasovi, bi plakal, da bi tudi tem mladim dušam povedal, da jih ljubim...

A že je stal pred nami mal deček in deklamiral V. J. Ilievo pesem: »Kako umire Dalmatinac.«

On još jednom baci pogled, prepun žudi na hridi i more, što ko smaragd sija, pa zabaci glavu i razdrliji grudi i usviknu:

»Pucaj! Živela Srbija!«

Tedaj je jeknilo v nas: »Živela, živela!« — Zopet je zašlo solnce, zopet smo odhajali... A srca? Duše? Ponoči smo dospeli v Zajecar. Tudi tu so nas sprejeli bratje in sestre — brate in sestre. Le prehitro je minul dan. V tem mestu pa smo spoznali tudi, kaj je Srb,

kaj Bolgar. Ko so nas peljali na meso, kjer je bilo v svetovni vojni ubitih 162 nedolžnih svečnikov, od bolgarskih rek samo zato, ker so priznavali iz oči v oči, da so Srbi, so zaplamele oči naših bratov...

Ko smo naslednjega dne prišli v Paračin, smo se tudi tu ustavili za par ur; malo mestece nas je sprejelo z zastavami, v cerkvi pa nas je blagoslovil stari prota.

Končno smo dospeli na zadnje postajo našega potovanja — Niš. Zal, tudi tu smo za en dan. Ogledali smo si znamenito »Čelu-kulu«, a tudi Kalvarijo iz svetovne vojne v gradu, kjer so bili obešeni in ustreljeni tisoči in tisoči nedolžnih za narod, domovino...

Naslednjega dne pa smo odhajali, polni novih nad in upov, saj smo bili pri njih, ki so nas pričakovali, da nas sprejmejo na svoja prsa, in ob toplih večerih, ko smo z njimi plesali Kolo, ko smo se poslavljali, smo jim klicali: »Na svidenje.« — »Do vidjenja« je odmevalo, in tako smo odhajali. Ne zame to, še nekaj so nam naročili, da vam povemo, bratje in sestre v lepi Sloveniji:

Kosovo je sa suzama oplakano Kosovo je sa pesmama opevano Kosovo je Vidovdanom praznovano Kosovo je srbskom vojakom osvojeno.

A naše Kosovo: Gospasveta in Seča pa še čakajo osvobojenja. Tudi naše Kosovo je objokano s krvavimi solzami, opevano je s pesmijo trpljenja in robstva, a naše Kosovo čaka, da pride Vidovdan, da pride vojska, ki ga osvobodi, in to so nam obljubili bratje in sestre v Srbiji... Budimo vredni svobode in ljubimo se, bratje!

Vlada z oboroženo silo? Saj smo imeli dovolj prilike opazovati, kako oblasti koketujejo s fašisti in jim dajejo potuho. Sinovi visokih javnih činovnikov sami so vpisani v naskočnih oddelkih; svojčas je bil v Gorici Gigante, sin kvestorjev, ki je vrgele bombo v poslopje Narodne tiskarne. Zločinec je takrat pobegnil za par dni »preko meje« na Reko, danes je vsa stvar pozabljena. Bomba v slovensko tiskarno v Gorici — brezposlena malenkost! Kdo se bo po nepotrebnem vznemirjal!

In končno so došle vesti o ponižanju našega naroda v Italiji, o ponižanju, ki je obenem ponižanje cellega jugoslovenskega naroda od Triglava do Vardara. Tega ponižanja ne bomo zlepa pozabili. Prebolimo mogoče nekaj materialno škodo, ki so nam jo povzročili tekoni leti, nikoli pa ne prebolimo ponižanja, prizadetega nam po nedolžnem. Ne prebolimo ponižanja, da je morala preračunano ravno na podstavku slovenskega skladatelja Volariča zavijati italijanska trikotarja; da je moral slovenski župnik na Krnu, oziroma vsled slabega vremenja v krnski planšarski koči obhajati »zadostilno« slavnost; da je moral slovenski kaplan v Kobaridu bla-

goslavljati laško zastavo; da so morali župani podkrških občin nositi križ ponižanja na svoj starodavni Krn, ki jim je bil od pametnega dober znanec in prijatelj, okoli katerega so do danes nanizali nebroj pravilic, ki pa naj bi preko nje postal sovražen tujec; da so morale biti navzoče pri »zadostilni slavnosti« v Kobaridu ne le vse korporacije trga in okolice, da prisostvujejo prisiljeni po duhu in po srcu tujim slavnostim; da je morala prisostvovati ponižanju šolska mladina in ponižanje večati s pesmijo, nalašč za to priliko naučeno: »Fratelli d'Italia!«; da je moral slovenski župan ali podžupan potegniti zastavo na drog, da je moral slovenski župan govoriti slavnostni govor, kakor da bi priznaval dejanje; vsega tega ne pozabimo! In ne pozabimo, da je prišel sam nekdanji vojni minister za to priliko v Kobarid, da je pokazal novim in starim italijanskim državljanom Slovenca na sramotnem odru.

Kakor z jeklenim dletom v kamen, tako si zapišemo to ponižanje in zasramovanje našega naroda in njegovih najsvečnejših čustev v srce. Kar je z jeklom zapisano, zob časa ne izbriše, izbriše komaj zopet jeklo!

Govor Ljube Jovanovića.

Č. minister na razpoloženju in eden prvih voditeljev narodne radikalne stranke je imel ob priliki glavne razprave o proračunu krasen govor — najlepši parlamentarni govor tega zasedanja, ki je naredil izredni utisk. Njegov govor pojasnjuje lepo načela in naziranje narodne radikalne stranke o državi in o narodnem edinstvu. Ker ne moremo tega lepega govora prineseti v celoti, prinašamo vsaj posnetek z najvažnejših mest.

PRORAČUN.

Proračun se je od raznih strani mnogo ugovarjalo, da ni dober in da bi zamogel biti boljši. Toda dejstvo je, da je to prvi na parlamentarni način izglasirani proračun in glavni vzrok raznih težkih in nezdov, v katerih se je nahajala in se še nahaja naša zemlja, je bil ravno v tem, da nismo imeli parlamentarnega proračuna. »Jaz sem prepričan, da je tudi med onimi gospodi, ki bodo glasovali proti proračunu, dosti takih, katerim bi bilo žal, ako bi proračun ne bil sprejet; istotako, kakor sem prepričan, da je izmed onih gospodov, ki so lanske leto na Vidov dan glasovali proti proračunu, bilo mnogo takih, ki so okrog desetih ure s strahom čakali, da vidijo, če je zagotovljena večina, ki bo glasovala za ustavo.«

O proračunu se je mnogo govorilo od raznih strani. »A jaz, gospodja, se hočem zadržati na tem, da vidim, koliko ta proračun odgovarja potrebam narodnega razvoja in onim težnjam in onemu stanju med narodom in v državi, ki je dobilo izraz v naši ustavi in na katerem je osnovan nadaljnji razvoj naše zemlje in našega naroda. Vprašanje je: koliko sedanja ustava, a potem tudi proračun, ki je izraz ustavnega stanja, zadovoljuje celokupni narod. V tej skupini je meni očital nekaj poslanec, da sem se jaz v nekem intervju izrazil, naj se Hrvatje zedinijo in potem pridejo sem, pa nam povedo, kaj hočejo. Ni res, da sem kdaj zahteval kakor je dotični poslanec trdil, da zahtevam grupiranje po verah in po plemenih. Jaz mislim ravno obratno, da je to neko zlo, morda potrebno zlo, potrebno po neizbežnosti zgodovinskega razvoja, da se pri nas stranke dele po verah in po plemenih naroda. Jaz mislim, da ravno oni gospodje, ki razkrajajo dele naroda na take stranke in ki se istočasno pritožujejo zaradi neprijateljstva od srbske strani, greše, kajti s takim razkrajevanjem bi zamogli doseči, da se tudi Srbi zedinijo in na klic: »Hrvatje, skupaj!« pride odgovor: »Srbi, skupaj!«, a na one tožbe, kako je islam ali katoličanstvo v nevarnosti, mogel bi priti klic, naj se tudi pravoslavni zberejo, ker je tudi pravoslavje v nevarnosti. To bi ne bilo dobro za državo, a prepričan sem, da bi to ne bilo dobro niti za težnje in interese onih, ki so prvi začeli tako grupiranje.«

NEZADOVOLJSTVO.

V naši državi je v resnici mnogo nezadovoljstva z našim ujedinenjem in z vidovdanskim ustavo. Slabo je, da obstoji tako nezadovoljstvo in slabo je, da obstoje dejstva, ki so dovela do takega nezadovoljstva, in treba je gledati, da se stanje kar najhitreje izpremeni in ozdravi. Gospodje, ni moj namen, da ojdram kakršnekoli opomine in pouke oni gospodi, ki predstavljajo to nezadovoljstvo, nočem niti karakterizirati delovanja one gospode, ki predstavljajo to nezadovoljstvo. Toda poudariti moram: V očigled takemu pretiravanju, ki je izgubilo vsako merilo v očigled slepilu z nekimi akti kjer se tuje smatra, da je bližji nego brat, kjer se obrača na tujo in to celo k znanemu nasprotniku za neko pomoč proti rodnemu bratu, ki predstavlja domovino, je potrebno, da se tudi gospodje na oni strani v veliki meri zavedajo svojih dolžnosti. Brez baira na posamezne akte bloka iz Zagreba mislim, da morajo oni, ki predstavljajo sedanje ustavno stanje, sploh postopati z veliko preudarnostjo in obenem s širokim razumevanjem nalog, ki stoje pred nami. Ako bi verjeli vse, kar

se v tej hiši dela in govori, bi morali obupati in postalo bi nam nemogoče, da kaj izvršimo. Kaj pomeni na primer, ako nam neki govornik trobi, da se država ne bo mogla obdržati v mednarodnem koncertu, ako ne postane država zapadne kulture? Kaj pomeni ustvariti novo kulturo, izpremeniti kulturno stanje zemlje? Koliko je za to potreba časa? Toda jaz mislim, da bomo vseeno dober svirač v tem koncertu. Vidite, gospodje jaz se popolnoma dobro strinjam z gospodom poslancom Rajčevićem, ki je rekel, da ni treba podirati ničesar, kar je kulturno. Toda to je nekaj popolnoma drugega, kakor pa, kar je rekel tovariš spoštovanega Rajčevića, ki je rekel, da moramo najprej biti zemlja zapadne kulture.

SRBSKA DUŠA.

Gospod Trumbić je rekel nekaj, česar mislim, da sam ni zadosti premislil. Rekel je, da ta država propade, ako se srbska duša ne izpremeni. Toda duša naroda se ne more kar tako izpremeniti in za to je potrebna mnogo časa. Gospodje, ako bi bila v resnici potrebna taka zdravila, kakor jih priporoča ta gospoda, da se izpremeni duša naroda in da si osvoji zapadno kulturo, bi država morala propasti. Toda stvar ni tako strašna in tako nemogoča leki nam ne bodo potrebni. Položaj v državi ni tako strašen, kakor ga slikajo, in imamo leke, ki delujejo hitreje in uspešneje, kakor so pa oni, katere predlagajo ti gospodje.

UPRAVA IN URADNIŠTVO.

Mnogo se kriči danes s strani revizionistov ustave na centralizem. Posebno se vpije proti slabi upravi in proti činovništvu. To je stvar, o kateri je mogoče govoriti, in to je lek katerega je mogoče upotrebiti. Dovolite torej, da se zadržim pri tej stvari. Naša uprava je v resnici daleč od tega, da bi bila dobra, in mnogo je vzrokov, da je slaba. Če pogledamo na uradništvo po njegovem brojnem stanju, bomo videli, da padajo ta očitanja ne na ono stran, kamor so namenjena, ampak na neko popolnoma drugo. Velika večina uradništva, administrativnih organov pri nas, niso šumadinci, Srbi in batinaši, ampak so ravno uradniki pokojne Avstrije ali Madžarske ali Hrvatske. Bilo bi neupravičeno, ako bi vsa očitanja, katere se dvigajo proti temu uradništvu, hoteli naprti Beogradu in Srbiji ter vpti proti srbski hegemoniji batinaštva in militarizma. Gospod Barić je izrekel očitanje, da smo mi vse izpremenili na slabše. V resnici pa mi nismo bistveno ničesar izpremenili. V bistvu smo pustili vse, kakor je bilo, z onimi izpremembami, katere so naredila »Narodna Večica«. Nesreča je ravno v tem, da so po prevratu ljudje, ki so bili sicer morda pametni in pošteni, toda niso imeli pojma o organizaciji in o upravi, začeli delati take stvari. Tako so prišli na čelo resnih upravnih panog ljudje, ki so bili popreje daleč od tega in niso imeli o tem niti pojma, ker so bili advokati, novinarji, profesorji itd. Ker se sedaj toliko kritizira finančni minister ter se mu očita nesposobnost, dovolite, da pogledamo, kakšni so njegovi finančni organi. Vzemimo Bosno in Hercegovino po koledarju za leto 1921—22. Tam najdemo taka imena: (čita imena finančnih uradnikov v Bosni, ki so večinoma nemški ali židovski, deloma češki, poljski, a malo domačih, srbo-hrvatskih. Istotako vam lahko prečitam iz Splita ali iz Ljubljane; pa boste videli, koliko je tam šumadincev-batinašev.

Dalje je čital imena štabov dveh žandarmerijskih brigad ter dokazal z imeni, da v dotičnih dveh štabih so imena popolnoma pomešana in srbska v manjšini. A ravno proti žandarmeriji se dviga največ pritožb, očita se ji batinaštvo in druge nasilnosti.

Mi imamo dvojno činovništvo dveh različnih tipov, med tema dvema tina-ma imamo boj in ta boj je vzrok mnogim pritožbam in nezadovoljstvu. Pustimo na strani madžarsko činovništvo, ki

tvori tip za sebe po svoji nadutosti in osornosti. Imamo avstrijsko uradništvo, ki je bilo pred vojno znano kot »gemütlische«. Toda niso bili vsi ovice ali jagnjeta. Ako bi se pretakali sodni arhivi in druge pisarne, bi se našlo mnogo tožb posameznih državljanov in njihovih zastopnikov zaradi telesnih poškodb in sploh fizičnih napadov od strani uradnikov ali njihovih nižjih organov. Gospodje, ki imajo prakso pri sodnih ali ki bolje poznajo tamošnje prilike bodo vedeli povedati, koliko je bilo osornosti v tem oziru po celi Avstriji. To je druga stran one vkladnosti, ki se je mogla opazovati pri enem delu avstrijskega uradništva. Na drugi strani imamo uradništvo, ki ni poznalo no-

Politične vesti.

— **Odgovor »Straže«.** Beogradski dopisnik našega lista je napisal pred kratkim lep članek o naših odnosih napram Bolgarski z zelo pomirljivo tendenco. Mariborska »Straža« se je z vso svojo klerikalno hudobijo zagnala v ta članek in ga obdelala po svoje ter zaključila s klicem: »Dol s Pašicem in z njegovo politiko, naj živi slova za Bolgari v ujedineni Jugoslaviji treh morja.« Beogradska »Tribuna« se bavi s »Stražinim« člankom, katerega označa za novo perfidno klerikalne stranke in pravi, da je bil bolgarski propagandni biro po objavljenju članka o naših odnosih napram Bolgarski v »Slov. Narodu« takoj na delu in je tudi nemudoma odgovoril po svojem nemškem agentu, in sicer v službenih organih Slovenske Ljudske Stranke. V Gradcu so taki ljudje v krščansko-socialni stranki, ki se nahajajo v službi bolgarske propagande. »Tribuna« prinaša dolg posnetek iz »Straže«, katerega se pospenja do gorostane drditve, da hoče Pašić uničiti Hrvate in Slovence ter na njihovih razvalinah zgraditi Veliko Srbijo. »Tribuna« pravi: Za vse te velike in male pape je bila vedno glavna stvar to, da je učinkovala na državne posle nekaka iluzija cerkvene države, katere fanatični predstavniki so bili oni. Od tod je nim vseeno, ali se zove država Avstrija, Madžarska ali Avstro-Ogrska ali Jugoslavija. Glavno je, da imajo v državi vrhovni vpliv oni, verni slugi črne internacionalne. Tem tipom je naravno lahko hlastati po neki Jugoslaviji, v kateri bi Bolgari olačili vse one elemente, ki iskreno mrzilo Srbijo in srbski narod. Oni so proslili svojega boga za zmago orožja apostolskega Velikanstva, ko so Bolgari posiljevali naše matere, naše sestre in naše žene, ko so žive pokopavali naše ljudi in ko so raztrgali našo dečo. Nikdar ni Srbija falsificirala nikakega dokumenta in tudi se ni ona nikdar bavila s takimi grdimi sredstvi. To je delala njihova Avstrija, ki je mislil Friedjung, da zada Srbiji smrtni udarec. Klerikalizma pri nas nikdar ni bilo. Naš zdrav demokratični duh, ki ni nikdar poznal težnje za pounmevanje ljudstva, kakor jo pozna klerikalizem, se ho pobrigal, da ga ne bo tudi v Jugoslaviji!

— **Demokratski kandidati za državne svetnike.** Demokratski klub je definitivno določil naslednje kandidate za državni svet. Miroslav Ploj, Gj. Pavlović, Stevan Živanović, Ljubomir Gjurjić, Vladimir Vojnović, dr. Pero Belobrk, G. Anastisijević, Vid Milošević in Iv. Petranović.

— **Matko Laginja v Beogradu.** Iz Beograda poročajo, da prihod g. Laginje v Beograd nima nobenega posebnega političnega značaja. Prišel je v Beograd, da se točno informira o današnjem političnem položaju. G. Laginja so sprejeli prijazno in z dolžnim spoštovanjem, ker je znan kot zvest pristnik monarhije in dinastije.

— **Čičerin pred ostavko?** Iz Moskve poročajo, da je prišlo v komisariatu za zunanje zadeve do krize, ker sovjetska vlada noče ratificirati trgovske pogodbe med Rusijo in Italijo, ki jo je v imenu Rusije sklenil Čičerin v Santi Nargheriti. Čičerin je poslal vseuradnemu odboru pismo, v katerem pravi, da bo podal ostavko, ako sovjetska vlada ne ratificira rusko-italijanske trgovske pogodbe. Čičerinovo pismo je povzročilo v krogih sovjetske vlade veliko vznemirjenja. Iz dobro informiranih krogov poročajo, da bo poslala vlada v Berlin posebnega delegata, ki bo osebno rešil ta spor s Čičerinom. Zanimivo je dejstvo, da je Čičerin na brozjavni poziv iz Moskve odgovoril da se za sedaj ne vrne v Moskvo.

— **Protí angleškemu mandatu v Palestini.** Iz Aleksandrije poročajo o novih nemirih v Palestini. Arabci upri-zarjajo dnevno demonstracije proti nameravanemu angleškemu mandatu v Palestini. V raznih krajih je prišlo do spopadov med arabskim prebivalstvom in angleškimi četami.

— **Jugoslovensko-albanska meja.** Ker so vsa dela v pododseku od izliva Bojane do Skaderskega jezera končana in postavljeni mejniki, je razmejitvena komisija v tem delu uknila nevtralnno cono.

— **Za južno Srbijo.** Beogradska »Pravda« poroča, da je poseben odbor v demokratskem klubu sestavljen delovni načrt za južno Srbijo. Odbor bo stopil v stik z radikalnim klubom v svrhu hitrejših isvedbe programa potom vlade. Najvažnejši vprašanj v tem programu sta promet in prosveta. Odbor predlaga za ustanovitev potrebnih šol in za narodno prosveto poseben fond v znesku 100 milijonov dinarjev. Iz tega fonda bi dobivale posamezne občine posojila za daljši rok.

— **Bolgarski komitaši v Albaniji?** Beogradska »Politika« poroča iz Bitolje, da so dobili bolgarski komitaši v odseku Podgradac — Ohrid iz Bolgarske povelje, naj zapustijo te kraje in se pridružijo albanskim upornikom v nevtralnno cono.

bene vkladnosti in ki je med vojno že posurovelo. To njegovo grobost je treležičilo. Moramo pomniti, da je ta njegova grobost posledica vojne. Toda to činovništvo ima zavest dolžnosti, katere je treba vsrčiti vedno in v vsakim, na carini, na upravi, pri policiji itd. Napaka je, da se uradniški predstavljajo na oni strani kot vrage, a na drugi zopet kot angeli ali celo nadangeli.

Ako bi se hotelo odkritosrčno govoriti, koliko je kje korupcije, moralo bi se reči, da je je povsod nekaj, brez ozira na krajevne meje in da je ta korupcija tudi v avstrijskih uradih, kjer je pred vojno ni bilo.

(Dalje prih.)

— **Habsburžani zopet rogovili.** Iz Varšave poročajo, da se bavijo stranke skrajne desnice z mislijo ustanovitve monarhije. Poljski monarhistični reakcijonarji bi poklicali na prestol bivšega nadvojvode Albrehta, sina nadvojvode Stefana.

— **Nemška demokratska mladina za republiko.** Nemška demokratska mladina je imela v Berlinu zborovanje, kjer je sklenila, da mora biti celokupna nemška republikanska mladina solidarna pri delu za ohranitev republike.

— **Odprava smrtnih kazni na Danskem.** Danska vlada je odpravila smrtno kazen za vse slučajce.

— **Nemška gimnazija v Prahaticah.** Češkoslovaška vlada je sklenila nemško gimnazijo v Prahaticah odpraviti, ker je imela neznatno število študentov. Ali na pritisk nemških poslancev in senatorjev je naučno ministrstvo navsezadnje dovolilo, da se otvori I. razred. Po kljubstni agitaciji se je prijavilo 39 študentov, in sicer: 10 dečkov in 29 deklic. Izmed dečkov so štirje iz mestne sirotišnice in večina vpisanih prvoročcev sploh ni iz Prahatic, ampak drugih krajev. — Nemci imajo v češkoslovaški republikli ljudske, meščanske in obrtne šole, imajo gimnazije in realne gimnazije, realke, trgovske akademije, univerze, naši brezpravní bratje na Koroskem pa niti enega slovenskega razreda. — Pač žalostna nam malika!

— **Ameriški denar za reakcijonar-nog gibanje v Nemčiji.** »Münchener Post« priobčuje pismo, ki ga je poslal neki nemško-ameriški monarhist nekemu uredniku v Monakovu. Pisec piše, da je treba v Nemčiji odstraniti republikanski režim, da je sicer proti političnim umorom, da pa je Rathenau velika ovira za vzpostavitev monarhije. Iz vsebine pisma je razvidno, da financira nemško reakcionarno in protisemitsko gibanje avtomobilni kralj Henry Ford. List dostavlja, da je bilo pismo naslovljeno na Otona Heimicha, bivšega pruskega poročnika, ki je hotel govoriti s predsednikom Ebertom na podlagi žurnalistične izkaznice in s nabitim revolverjem v žepu.

Julijska krajina.

— **Politično društvo »Edinost« v Gorici.** V prvi seji novoizvoljenega odbora je prišlo do te sestave: Ignacij Krizman, predsednik; dr. Engelbert Besednjak, podpredsednik; dr. Josip Bitežnik, tajnik in Avgust Kozman, blagajnik. Seja širšega odbora bo 27. t. m.

— **Kako se upravlja tržaška občina.** »Giornale d'Italia« priobčuje ostro kritiko uprave tržaške občine in izjava, da se za izboljšanje občinskega gospodarstva doslej ni še storilo prav nič. Občinskih uradnikov je preveč, tako da mnogi nimajo kaj delati, v bolnišnicah je več strežnikov nego bolnikov, tramvaj in druge obč. ustanove ne funkcionirajo, uprava bolnišnice se ne skrči, ker se temu protivi skupina interesiranih zdravnikov, češ z vsem tem naj se potpi, ker bi take reforme brezposelnost in nezadovoljnost le še povečale. Uvedeni novi davki bodo hudo zadeli v prvi vrsti le male ljudi. Marsikaj bi ne bilo treba, ako bi bila uprava dobra. Davek na javne napise zadene male trgovce, davek na stavbe še bolj pogoštri krizo v stavbeni industriji in davek na sladkarije uniči to industrijo, bogataša pa si bo že znal dati pripraviti svoje sladkarije, če tudi za drag denar. Tako gre tržaška uprava pot, ki vodi k poginu, ako ne pride pravočasno do preokrenitve.

PRED NOVO AKCIJO BOLGAR-SKIH KOMITAŠEV.

— **Sofija, 24. julija. (Izv.) Resolucije Zveze narodov,** sklenjene na konferenci v Londonu glede bolgarskih komitašev, so povzročile v Bolgariji presenečenje, kateremu je sledilo veliko ogorčenje. V krogih vlade in v krogih makedonskih komitašev so bili vsi trdno prepričani, da reši Zveza narodov to vprašanje v prilog Bolgarske. Na ta način bi imeli makedonski komitaši trdnjšo podlago za nadaljnjo svojo akcijo. Bolgarska pa je tudi pričakovala, da s tem doseže dovoljenje oborožitve. Makedonski komite je imel 21. t. m. daljšo sejo, na kateri je sklenil proti odloku Zveze narodov zanočiti ta koi komitaško akcijo, nadejajoč se, da s tem povzroči intervencijo Evrope in sestavo mednarodne komisije, ki naj bi proučila narodnostne razmere v Makedoniji. Makedonski komite je obenem sklenil, da se komitaške čete rekrutirajo po možnosti le iz makedonskih emigrantov. S to teroristično akcijo hočejo Makedonci doseči svoje politične cilje.

Gospodarstvo.

K POGLAVLJU O GOSPODARSKI OB-NOVI EVROPE.

»Francija in Belgija slejkoprej vstrajata na odklonilnem stališču, da bi se Nemčiji znižala odplačilna vsota, določena z londonskim ultimatumom. Pod temi okoliščinami je težko pričakovati, da dobi Nemčija mednarodno posojilo. To posojilo se more šele udeležiti, če se doseže zmanjšanje naložene odplačilne vsote.«

Med Francijo in Anglijo, ki je podpira Amerika, obstaja oster spor v naziranju glede odplačila reparacij iz rok premagane Nemčije. Anglija in Amerika, ki imata v prvi vrsti gospodarske momente v očeh, sta uvideli, da je gospodarska obnova Evrope in z njo vzporedna pospešitev njiju gospodar-skih interesov le tedaj mogoča, ako se Nemčiji kot važnemu evropskemu gospodarskemu faktorju olajša odplačevanje reparacijskih obvez. Francija, ki zasluđuje v prvi vrsti svoje politične interese in z očitnim strahom gleda na zopetno vzpostavitev Nemčije, svoje velike konkurentinje, hoče Nemčiji kar najbolj otežkati odplačilo obvez; Dokler namreč Nemčija ne izpolni svojih plačilnih obvez, dotlej ostane v oblasti Francije - zmagovalke, ki naglašava vedno pretneje, da izvede v nemških pokrajinah ob svoji meji znane sankcije, ki onemogočajo Nemčiji, da se odpomore. O tem zanimivem pojavu, čigar rešitev je velike važnosti v obča za splošno gospodarsko obnovo cele Evrope, podaja ugledni londonski gospodarski list »The Economist« zanimiva polasnila, ki jasno osvetljujejo gori povdarjano sporno vprašanje in ves njegov položaj:

»Reparacijska komisija je imenovala ožji odbor bankirjev, ki ni zadovoljil pričakovanih, nago je v svojem poročilu postavil pike na pravo mesto v tem nizu delikatnih vprašanj ter dal svoj izjavi novo, bolj realistično smer. Odbor je bil pozvan, da prouči in poroča o pogojih, s katerimi bi mogla nemška vlada dobiti zunanje posojilo, ki naj bi znižalo njen reparacijski dolg, nanašajoč se na obveze, prevzeta v versailleskem miru in posebno na odplačilo, ki se je določilo 5. maja 1921. Bankirji so imeli nalogo, da natanko premišlujejo o pogojih in o višini posojila, ki bi se moglo izvesti v bodočih dveh letih, o jamastvu, ki bi služilo mogočnim posojilo - dajalcem brez pred-sodka na bodoče interese reparacije, o načinu glede danega kapitala in o odnosu njih zastopnikov v posojilo-dajalcem napram nemški vladi in reparacijski komisiji.

Ves svet sedaj ve — in v resnici je tudi reparacijska komisija uvaževala ta slučaj, — da so bankirji, člani tega odbora podali enoglasno izjavo, glasom katere ne morejo izdelati zunanjega posojila dotlej, dokler se ves nemški dolg ne zmanjša. Zaradi tega so stali reparacijski komisiji vitalno vprašanje, imajo li svobodo proučiti možnosti, ki bi nastale po eventualni spremembi londonskega dodatka. Odbor komisije na odbor bankirjev se je glasil, da mu ne morejo dati proste roke, ker francoski delegati nečesto pristati na to — kar bi moglo značiti, da, čeravno se Francoska boji konvertirati svoje terjatve v gotov denar, ona ni še pripravljena spremeniti svoje zahteve v prilog gotovemu denarju dotlej, dokler ne bo rešeno vprašanje medzaveznega dolga. V kolikor bi bila ta zadnja točka v resnici odločilna za stališče Francoske, se bo vendar zahtevalo v glavnem njegovega podpisanja. Ali o kolonost, da glavni unpik Nemčije ni bil pripravljen zmanjšati odplačila, je dovedla odbor bankirjev do obžalovanja ali zdravega zaključka, da sivega dela ne morejo nadaljevati z nado na uspeh. Poročilo, v katerem odbor izraža svoje razloge, je potrebna in svobodna izjava veluglednih državnikov. Podpisana je po finančnihih, ki predstavljajo mišljenje finančnega sveta Amerike, Angleske, Nizozemske, kakor tudi Belgije in Italije.

Odbor bankirjev ni niti posredno, niti neposredno zahteval, da bi se imela reparacija zmanjšati. Izrazil je le mnenje nekaterih članov, da bi se moglo posojilo udeležiti samo tedaj, ako bi se odplačila porazdelila v večje število obrokov. Oziraje se na zamrjeni položaj, bi po mnenju bankirjev vsota obrovkov morala odgovarjati možnosti plačevanja s strani Nemčije. Posamezna odplačila, ocenjena tudi zelo oprežno, bi bila še vedno prillična. Dokler se ne izvrši sprememba v tem smislu, tako dolgo se splošno zaupanje v Nemčiji ne more vzpostaviti. Mogočn posojilo - dajalec pa dobro čuti, da bi vsako nasilno iztirjevanje dolgov, ki bi segalo preko volje in možnosti Nemčije, moglo dovesti do prevrata v socialnem življenju. In v tem slučaju bi tudi sigurnost samih posojilo-dajalcev postala iluzorna. Nadalje bi vsi oni v Zedinjenih državah in na Angleskem, ki bi investirali svoj denar v ta posel, ne smatrali takega dogovora za stalen in gotov in bi se ne dali prepričati, da bo nadaljne nadanje marke ustavljeno. Z druge strani na neznanu posojilo ne bi bilo skoro ntkake vrednosti ter bi Francoski ne nudilo one sigurnosti, katero tolikant potrebuje.

Ali dočim sodi odbor bankirjev, da je napredek v stvari omejitve londonskega dodatka nemogoč, so člani tega odbora vendarle mnenja, da je čisto finančnjako promatranje sedaj bolj nego

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. julija 1922.

— **Centenarij naročniki**, ki so — žal — navzlic pripisani položnici in opozorili v listu — prezrli ponoviti naročnino v tem mesecu, dobe še današnje številko in se dopošiljanje tem zakasnelcem jutri preneha. — Mi storimo svojo dolžnost s točnim dopošiljanjem in torej upravičeno želimo točnosti tudi od strani naročnikov.

— **Uprava »Slov. Naroda«**. Čehi na grobu dr. Oražna. V nedeljo ob 9. dopoldne je odšlo starih 10. O. S. v spremstvu starešinstva J. S. S. na grob velikega sokolskega voditelja dr. Ivana Oražna. Podstarosta O. O. S. br. Stjepanek je položil krasen šopek na grob našega prvega jugoslovenskega staroste. V vznešenem govoru se je br. Stjepanek spominjal velikih zaslug dr. Oražna za ujedinitve jugoslovenskega Sokolstva. Med drugim je posebno naglašal dejstvo, da je bil Oražen prvi neustrašeni Sokol, ki je imel pogum stopiti kot borilec na čelo Sokolstva za ujedinitve. Čehi so se z globoko žalostjo ob grobu spominjali svojega pobratima in borca za sokolsko idejo.

— Čehi pred Prešernovim spomenikom. Zastopstvo O. O. S. je v nedeljo poklonilo krasen venec tudi našemu velikemu pesniku Prešernu pred njegovim spomenikom na Marijinem trgu.

— **Zdravniška služba povodom zleta sokolskega naraščaja**. Zdravniški odsek Prvega jugoslovenskega vsesokolskega zleta je prav izborno organiziral zdravniško službo na nedeljskem zletu jugoslovenskega sokolskega naraščaja. Ves čas nedeljskih prireditvev na telovadišču, med središčem in zvečer na akademiji so bili v službi številni zdravniki, ki so takoj v vsakem slučaju bili na razpolago. Br. dr. Slajmerju in idealni požrtvovalnosti vseh zdravnikov gre iskreno priznanje, da je bila zdravniška pomoč v vsakem tuji najmanjšem slučaju takoj na mestu. Tekom tekom je bila na telovadišču ambulanca. Zdravniki so interverirali v nekaterih slučajih lahke telesne poškodbe in v slučajih, ko je postalo nekatere slabost. Kljub silni vročini je mladina vzdržala do konca. Tekom spreveda je bilo nekaj slučajev oslabelosti. Prigodil pa se ni absolutno noben vztrajljiv slučaj.

— **Juristi okrog »Slovenca«**. Nedeljski »Slovenec« (23. 7. t. l.) kritizira neki odlok mestnega magistrata in se norčuje iz magistratnih juristov vohov, iz ravnatelja dr. Zarnika, ki je odlok podpisal, pa še posebej. Juristi okrog »Slovenca« naivno priznavajo, da nimajo pojma o tem, da je občinski svet v avtonomnih zadevah II. instanca, t. j. pritožbena instanca nad odločitvami magistrata. Stvari prenešene področja itak ne gredo pritožbeni potom na občinski svet, nego na pokrajinsko upravo ali ministrske oddelke. Tega torej pobožni katoliški juristi ne vedo. Morda mislijo, da je prava II. instanca za občinske zadeve škofjski ordinarijat. Prespali pa so — in to pri taki navnosti ni nič čudnega — tudi zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih (prioben v letošnjem Uradnem listu pod št. 167). Tam je neki člen 18. Pa ga seveda ne bodo razumeli, če še s 54 ljubljanskega občinskega reda ne razumejo, ki je že toliko desetletij v veljavi. Da pa jih od duševnega napora ne bo preveč glava bolela, hočemo biti dobri in jim povedati, da eksistira vso do ločilo v členu 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih sedaj le še dve upravni instanci, ena odločujoča in ena pritožbena. Kaj ne, čudno? — Kar se tiče »Slovenčevca« zgražanja nad slabo slovenščino kritikovanega odloka, mi pa dajemo prav. Vemo pa tudi, da magistratni ravnatelj zelo pazi tudi na jezik uradnih spisov, ki gredo med ljudi in je odpravil že nesteto dikeji, fraz in besed, posmetih po nemški »Amts-sprache«. Ima včasih hud boj zoper trdovratne uradnike, ki so v jezikovnem oziru apatični in jim manjka smisla za to, da je tudi tukaj treba varovati uradno in narodno dostojanstvo. Če je pa med vsakdanjo ogromno aprobacijo prezi jezikovni nestor, ki ga »Slovenec« citira, je to samo človeško. Naj bi »Slovenec« bil vsaj navedel tudi številko akta, da bi se moglo dotičnemu uradniku ad oculos demonstrirati, v kakšnem nesmiselnosti človeka zavade slabo poznanje slovenske slovnice. Javno citiranje uradnih jezikovnih nestorov more imeti le dobre posledice.

— **G. šefu oddelka za prosveto** in vere pri pokrajinski upravi za Slovenijo. Abiturienti so se vrnili od svojega potovanja po južnih krajih naše lepote domovine z najugodnejšimi utisi in spomini. Spremljali so jih na tem potovanju tudi profesorji. V interesu dobre stvari, ki jo zasleduje pokrajinska uprava s takimi poučnimi izleti, je, da si da o poteku referirati. Gg. profesorji jej bodo marsikaj zanimivega poročali.

— **Smrtna kosa**. V Domžalah je umrla danes ga. Marija Kuhar roj. Stare, posestnica in gostilničarka, stara 75 let. Pogreb bo v četrtek ob 9. dopoldne v Domžalah. Pokojnici, ki je bila blaga žena in skrbna gospodinja, bodi ohranjen blag spomin, prizadetim ostalim iskreno sožalje.

— **Smrtna kosa**. V javni bolnici v Celju je umrla ga. Franja Sarlah, trgovka in posestnica v Gaberju pri Celju.

— **Matični listi nesrečnih bivših a. o. aktivnih oficirjev**. Ministrstvo Vojne i Mornarice naredilo je F. A. br. 20.282 od 16. jun. 1922, da se mu morajo vpsolati vsi matični listi nesrečnih bivših a. o. oficirjev, ki so bili aktivni do prevzema in ki so sedaj

pristojni na ozemlju področja pokrajinske uprave za Slovenijo sledeče podatke: 1. Čin in vrsta orožja. 2. Ime in priimek s celim očetovim imenom v sredini. 3. Kraj in datum rojstva. 4. Kraj pristojnosti do 31. oktobra 1918. 5. Kraj pristojnosti po 31. oktobra 1918 eventualno vsled opcije. 6. Pri kateri komandi (ustanovi) je služil kot aktiven oficir do 31. oktobra 1918. 7. Prvotna njegova komanda (ustanova), iz katere bo izvidno, ako je bil dotičnik v matičnem staležu bivšega c. in kr. vojnega ministrstva ali v matičnem staležu bivšega c. kr. domobranskega ministrstva. 8. Pri kateri komandi (ustanovi) je služil po prevratu do dne odpuščenja iz službe oziroma dostavljenja odloka, da ni sprelet v skupno vojsko. 9. Dan, mesec in leto umirovljenja, od katere oblasti in po možnosti navesti številko. Datum odloka, s katerim je ministrstvo Vojne i Mornarice odklonilo sprejem v skupno vojsko. 10. Sedanje natančno bivališče, kraj, pošta in stanovanje. Navedene podatke naj vpošlje vsak posameznik s službovnicjo navedeni intendantci najkasneje do 15. avgusta t. l. Opozorja se, da je nujna vpošiljanje točnih podatkov v korist posameznikov, ki so bili aktivni oficirji bivše a. o. vojske in so pristojni v področje Slovenije.

— **O zanimivem slučaju na Raketu** nam poroča naš logaški dopisnik: V Mlakarjevo gostilno je prišel minuli teden voljak obmejne čete, ki se je balo izdajal za doktorja grške vojske in za člana mednarodne komisije. Brez vsakega povoda je pričel razlagati svoje misli o naši vojski in o Srbih, jih grdil in jim dajal nečedne priimke. To je govoril javno pred domačini in tuji, ki so se zgrozili ter naznanili dogodek obmejnemu komisarijatu, ki je ukazal nepoznanega voljaka kot hujšaka aretirati. Aretiranece se je vedel skrajno nedostojno in nasilno ter je imel orožnik mnogo posla, predno ga je ukrotil. Aretiranece je menda neki Al. Sotirovič, ki je zani v avgustu oropal gostilničarja Urbasa na Planini. Taki dogodki ob meji morajo biti v bodoče izključeni, predvsem pa morajo izginiti iz naše obmejne čete elementi, ki hujšajo proti državi in propagirajo plemensko mržnjo. Obmejni komisarijat je za aretacijo nevarnega roparja in hujšaka storil prvi korak za očistitve.

— **Veliki požarni škodi** ogne se najbolje s strokovno provedenim zavarovanjem, v katero svrhu priborčamo naš stari domači zavarovalni zavod »Croatia« v Zagrebu, ki ima svojo podružnico za Slovenijo v Ljubljani, Stari trg št. 11.

— **Desetletnica mature**. Abiturientje II. državne gimnazije l. 1912. pride ob priliki desetletnice dne 28. julia t. l. ob 8. zvečer v restavraciji hotela Štrunkelj sestanek in naslednjega dne izlet po dogovoru.

— **Mahrove prirede** v četrtek dne 27. t. m. ob 8. zvečer v »Srebrni dvorani« hotela Union prijateljski večer, katerega se bo udeležil tudi ravnatelj g. Artur Mohr. Pričakuje se polnoštevilna udeležba vseh bivših gojencev Mahrove šole.

— **Stavka v Jugoslovanski tiskarni**. Tiskarsko osebje Jugoslovanske tiskarne je včeraj ob pol 5. popoldne stopilo v stavko, ker je tiskarna kršila določila tarifa.

— **Avtomobilska nesreča**. V četrtek zvečer se je pripetila pri Petrovčah na ovinku državne ceste avtomobilska nesreča, ki bi bila vsled nevarnega terena na tem mestu in naglice, s katero je vozil avtomobil. Lahko usodopolna. Le posebnemu naključju se je zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev. Vozila se je proti Celju družba, v kateri sta se nahajali dve hčerki veleindustrije g. Petra Majdiča in njegov zet g. Jokšič, ki je šofiral. Na ovinku, ki ga pa ni poznal, se je hotel izogniti, a je zapeljal z vso naglico čez jarek, tako da je sunek pometal celo družbo na vsa strani. Le k sreči so padli posamezniki tako, da so odnesli le majhne praske. Edino žena g. Jokšiča je dobila težje, a ne nevarne poškodbe. Avtomobil je ostal popolnoma razbit na mestu.

— **Razne poškodbe**. Alojzij Obrulk, kolarski vajenec v Mostah pri Kamniku je padel s hleva. Pri tem pa je priletel nesrečno na neki les, ki se mu je zabodel med rebra. Sin trafikantije z Zidanega mostu Karol Kisel, je padel z drevesa in se precej občutno poškodoval po rokah in obrazu. Oba so prepežali v ljubljansko bolnico.

— **Staro sovražstvo** je vladalo že dalje časa med posestnico Ivano Škrilj iz Kleč in med v hiši stanujočim hlapcem Jakobom Breclinom. V soboto 22. t. m. sta se radi neke malenkosti zopet sprla in Breclij je hotel Škriljevo udariti. To pa je opazil hlapec Škriljeva in z vzklikom »Čakaj hudič, jaz ti bom že poverti!«, je pograbil debel kol in udaril z njim Breclija po glavi, da je nezavesten obležal. Težko ranjenega so prepežali v ljubljansko bolnico. Njegovo stanje pa je zelo opasno.

— **Preureditev selške službe** pri poštnem uradu Leskovec pri Krškem. S 16. julijem t. l. se preuredi pri poštnem uradu Leskovec pri Krškem dostavljanje poštnih pošilk po selsekem pismonoši tako, da se bo dostavljalo v I. okraju (Venče, Gorenja vas, Velika vas, Mali Podlog, Orčeva vas, Veliki Podlog, Jelše, Orovica in Drnovoj) vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju (Drnovoj, Mrtnice, Brez in Zadovinec) pa vsak torek, četrtek in soboto.

— **Opozoriamu vse obrtnike**, industrijce in delodajalce snih na razpisal okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani v današnji številki našega lista.

Najnovejša poročila.

SESTANEK LLOYD GEORGEA IN POINCAREJA.

Pred odločitvijo vprašanja nemških reparacij.

— **Pariz, 24. julija.** (Havas.) Premier minister Lloyd George in ministrski predsednik Poincare se najbrže sestaneta 1. avgusta v Londonu. Na željo Anglije se poleg moratorija in reparacij razpravlja tudi avstrijsko vprašanje. Poincareja spremljajo finančni minister De Lasteyrie, politični ravnatelj v ministrstvu zunanjih zadev grof Peretti della Rocca in več strokovnjakov. Sestanku prisostvujeta tudi poleg Lloyd Georgea lord Balfour in sir Robert Horne.

— **London, 24. julija.** (Wolff.) »Sunday Times« pišejo: Nemčiji predpisovati nove sankcije, nima nobenega pomena, ker povzročajo oni, ki jih nakladajo, sebi največjo škodo. Ravnotako brezpomembno je odlagati dan, ko naj bi dospela zadevna diskusija do logične in praktične rešitve. Nemčija je sedaj bolj kakor kdaj največji odjemalec Anglije, je gospodarski vogelni kamen kontinenta in gospodarska obnova Evrope ne more napredovati, če se ne dovoli Nemčiji pomagati na noge.

NOVA DVANAJSTINA ZA AVGUST

— **Beograd, 25. julija.** (Izvirno.) Z ozirom na delstvo, da narodna skupščina ne konča proračunske debate do konca julija, je ministrski svet sklenil, da se narodni skuščini predloži zakonski predlog o dvanajstini za mesec avgust.

PRORAČUN MINISTRA PROSVETE SPREJET.

— **Beograd, 25. julija.** (Izvirno.) Na včerajšnji seji je narodna skupščina sprejela z večino glasov proračun ministrstva za prosveto. Nato je skupščina prešla k razpravi o proračunu ministrstva notranjih zadev.

ITALJANSKA VLADNA KRIZA.

— **Rim, 24. jul.** (Izvirno.) (Stefani.) Orlandi, kateremu je bila neoficijelno poverjena sestava kabineta, je odložil svoj mandat radi ugovorov socialistov in pristašev ljudske stranke proti temu, da sodelujejo člani desnice. Kralj je danes dopoldne sprejel De Nicolò.

— **Berlin, 24. julija.** (Izvirno.) »Vossische Zeitung« javlja iz Berlina, da vladna kriza ne bo dolgo trajala in da vstopijo v vladu socialisti. Nova vlada bo imela 170 glasov večine.

NAPOVED BOJKOTA BAVARSKI.

— **Monakovo, 25. julija.** (Izvirno.) Socialistične strokovne organizacije so sklenile, da takoj ukrenejo vse potrebno proti Bavarski, če bi ta še dalje nadaljevala dosedanje taktiko in skušala izzvati težki konflikt z Berlinom. Za slučaj, da se bavarska ne ukloni, napovedujejo nemške strokovne organizacije Bavarski bojkot glede dovoza premoaga. Položaj je zelo resen.

TAJNA HABSBURŠKA ORGANIZACIJA.

— **Dunaj, 25. julija.** (Izvirno.) »Parlamentsskorrespondenz« poroča, da je ustanovil vodja legitimistične »Austrijske državne stranke« in izdajatelj legitimistične lista »Monarchie«, Kuno Hoynigx tajno organizacijo »častno varstvo cesarske hiše«, ki bo zasledovala vse one, ki javno samostojno živijo in mrtve Habsburžane. Pristaši organizacije so večinoma bivši avstrijski oficirji in aristokrati. Člani organizacije so prisegli, da so pripravljeni žrtvovati življenje za izvedbo svojih načrtov.

— **Nova železniška proga**. S prvim avgustom se odpre ožkotna železnica Podmolje — Struga — Tomorunište. Pošta v Radovljici je razpisana. Kakor se nam poroča, je razpisana služba poštnega voditelja v Radovljici.

— **Nove razglednice z Bleda**. Ruska slikarica Marija Andrejevna dr. Rahlejeva, soproga znamenitega bakteriologa dr. Ivana Rahlejeva, ki biva že leto dni s svojo soprogo na Bledu, je naslikala serijo prekrasnih razglednic blejske panorame. Te slike so zares umetniško delo in vzbujajo splošno priznanje. Slikarica jih je izdala na dan kraljevega venčanja in album poklonila Nj. Veličanstvu kraljici Mariji. Razglednice pridejo skoro v promet.

— **Umor v Mariji Bistrici**. Posesnik Zagar iz Marije Bistrice je preživil na svojem posestvu neko žensko, s katero je imel ljubavno razmerje. Končno pa mu je ženska presedala in sklenil je s sinom, da se je na vsak način iznebita. Ženska je zahvela za svoje delo plačilo, in ker nista hotela plačati, je vložila tožbo pri sodišču. Nenadoma pa je nekaj dni pozneje stari Zagar po vasi razstrel, da je ženska izvršila samomor in se nabodla na vile. Stvar je postala sumljiva, slišati zaradi tega, kaj

— **Pariz, 24. julija.** (Izvirno.) Današnji večerni listi objavljajo po oficijelnih virih sklep ministrskega predsednika Poincareja, da odpotuje 31. t. m. v London, kjer namerava voditi daljše konference z Lloyd Georgeom. Ta sklep je v političnih in diplomatičnih krogih napravil veliko iznenadenje. Še v soboto je Poincare na Quai d'Orseyu izjavljal, da se ne more natančno določiti dneva odhoda v London. Francoska je pripravljena poleg vprašanja reparacij razmotrivati tudi končno rešitev vprašanja Orijenta, Tangerja in dovolitve kreditov Avstriji.

— **Pariz, 24. julija.** (Izvirno.) »New York Herald« javlja, da je Poincare pripravljen skleniti z Anglijo osnovno podlago za rešitev vprašanja reparacij. Francija je pripravljena dovoliti Nemčiji moratorij pod pogojem, da dobi Francija garancije na ta način, da se polovica Nemčiji dovoljenih kreditov izplača Franciji. V tem slučaju je tudi Francija pripravljena zmanjšati reparacije, toda le pod pogojem, da se dolgovi Francije v Angliji črtajo.

ITALIJA IN VELENEMSTVO.

— **Rim, 25. jul.** (Izvirno.) »Tribuna« poroča iz Pariza, da je veleposlaniška konferenca enoglasno sprejela predlog italijanskega poslanika grofa Storze, naj izroči antanta nemški vladi kolektivno noto proti časopisni akciji in propagandi društva Andreas Hofer na Bavarskem, ki propagira združitev južne Tirolske z Nemčijo.

POGREB MORILCEV MINISTRA RATHENAU.

— **Berlin, 25. julija.** (Izvirno.) Včeraj popoldne je bil pogreb morilcev zunanje ministra Rathenaua Fischerja in Kerna. Pokopali so jih na pokopališču v Saaleku. Monarhisti so ob tej priliki priredili morilcem velike manifestacije. Krsta je bila bogato obložena z vencji. Bojevniki brigade »Erhardt« sa na grob položili več vencev in nemških zastav. Krsto so nosili študentje in oficirji.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 25. julija.** (Izvirno.) Zaključek. Devize: Curih 15.50, 16.—, Pariz 6.8125, —, London 366.50, 370.—, Berlin 16.40, 17.—, Dunaj 0.25, 0.26, Praga 178.—, 181.—, Trst 3.75, 3.83, Newyork 80.00, 81.—, Budimpešta 5.60, 5.75, Valute: dolar 78.—, 79.50.

— **Curih, 25. julija.** Predborza, Zagreb 1.62, Berlin 1.05, Dunaj 0.0175, avstr. žlg. krone 0.02, Budimpešta 0.32, Milan 24.45, Praga 11.70, London 23.45, Pariz 44.40, Newyork 5.2575.

— **Curih, 24. julija.** (Preko Dunaja.) Zagreb 1.55, Dunaj 0.015, Budimpešta 0.33, Berlin 0.015, Praga 11.50, Milan 24.60, Pariz 44.60, London 23.44, Newyork 5.246.

— **Milan, 24. julija.** Zagreb 6.75, Berlin 4.32, Praga 47.25, Pariz 180.70, London 95.50, Newyork 21.25, Curih 414.—

— **Curih, 24. julija.** Zagreb 1.540, Berlin 1.059, Praga 11.501, London 53.459, Milan 24.599, Pariz 44.599, Newyork 5.251.

— **Trst, 24. julija.** Beograd 26.80, Berlin 4.26, Praga 47.65, London 95.65, Curih 413.—, Pariz 180.75, Newyork 21.35.

— **Praga, 24. julija.** Beograd 57.—, Berlin 9.—, Milan 21.—, London 202.25, Curih 862.50, Pariz 383.—, Newyork 52.20.

— **Dunaj, 24. julija.** Devize. Zagreb 99.85, 100.15, Beograd 399.40, 400.60, Praga 724.—, 726.—, Curih 6393.—, 6407.—, valute: dinarji 397.—, 399.—, češke krone 723.50, 726.50, švicarski franki 6370.—, 6390.—

— **Tečaj dunnajske efektne borze** z dne 24. julija. Julistid 150.000.—, Credit 16.200.—, Severne železnice 6.000.000.—, Drž. železnice 710.000.—, Alpinke 225.100.—, K. J. G. 230.000.—, Krupp 158.000.—, Eisen 600.000.—, Škoda 372.000.—, Trboveljska 94.500.—

se samomor z vilami zgodi rekodkaj. Proti Zagarjema je bila uvedena preiskava, ki je dogajala, da sta ženska najprej zadavila, potem pa jo nabodla na vile. Oba morilca sta bila oddana sodišču.

— **Ljubljana tragedija**. V Veršcu v Prekmurju se je v petek 14. t. m. odigrala krvava ljubzenska drama. Neki Oskar Balacz je imel ljubavno razmerje z 24 letno vdovo neko F. Rezovsko, ki je trajalo že nad eno leto. Balacz pa se je svoje ljubice kmalu navečlil in ji dal razumeti, da je njihovo razmerje konec. Rezovska ga je prosila, da ostane vsaj še eno noč pri njej. Ko se je Balacz slekel in legel v posteljo, je užaljena ljubica nenadoma po tignila velik nož in zadala z njim nezvestemu ljubimcu več sunkov. Prose nečeni ji je s težkim trudom potegnili nož iz rok, naker je pobegnila iz sobe in zaklenila vrata za sobo. Na Balaczovo kričanje so prihiteli hišni sosedje in ga oporostili iz zaprte sobe. Balacz je tekel brzo k zdravniku, ki mu je zagotovil, da nima nevarnih poškodb. Nesrečen pa je 20. t. m. podlegel svojim ranam. Resovskijeva je bila aretirana, pravi pa, da je to storila v silo branu.

VELIKANSKI VLOM V MARIBORU.

Danes ponoči je bil v Mariboru izvršen drzen in velikanski vlom v trgovino urarja in zlatarja Lovrenca Stojca v Jurčičevi ulici. Prodajalna se nahajala v hiši Trgovskega gremilja v pritličju, poleg sta tudi še dve elektrotehnični podjetji. Vlom so šele zazpazili danes ob jutranjih urah, ko so začeli odpirati trgovino. Prodajalna je bila popolnoma izropana. Nikjer ni bilo najti nobenega sledu, radi česar je sklepati, da so rafinirani vlomilci delovali popolnoma mirno, brezskrbno in z največjo hladnokrvnostjo. Delovati so morali celo noč. Nočni čuvali, ki je imel kontrolo, ni zazpazil v prodajalni absolutno nič sumljivega, radi česar je sklepali, da je bil vlom izvršen z največjo mirnostjo.

Po dosedanjih kombinacijah morremo sklepati, da so vlomilci prišli v prodajalniški lokal čez dvorišče. Napravljena je namreč velika luknja v vratih, ki vodijo na dvorišče. Videti je, da so vlomilci porabili silčno metodo, kakor jo je rabil vlomilec, ki je lansko leto vlomil v prodajalno zlatarja Černeta v Ljubljani. Druge sledi o vlomilcih ni.

Naravno je, da se je zlatar Stojec silno začudil, ko je videl svojo prodajalno popolnoma izpraznjeno. Vlomilci so odnesli 1000 komadov zlatih ur, prstanov, veržic, briljantov in drugih dragocenosti. Izložbeno okno je dobesedno do zadnjega predmeta izpraznjeno. Škodo cenijo na dva milijona kron. Da bi vlomilci izbrisali vsako sled, so še odnesli vse knjige in sezname. To je namreč velike važnosti, ker v knjigah in seznamih je bil vsak predmet točno numeriran in zaznamovan. Iz tega je sklepati, da so morali biti vlomilci pravi, dobro izšolani »svetovrovc«, ki razumejo ta posel z vso rafiniranostjo in ki morajo poznati kriminalistiko. To je redek slučaj, da bi vlomilci prišli na idejo, odnesti tudi knjige in sezname zlatarjeve. Radi tega so poizvedbe in zasledovanja vlomilcev kriminalnim organom zelo otežene. Vlomilci so izginili brez vsakega sledu... So neznani.

Sokolska razstava na obrtni šoli.

Jugoslovanski Sokolski Savez je vsesokolski zlet oz. njegove zletne dneve porabil tudi za to, da na posebni sokolski razstavi pokaže notranji moč Sokolstva, pokaže javnosti razvoj in napredek sokolske ideje med jugoslovenskim narodom. Razstava je ta namen popolnoma dosegla. Prvi zletni dnevi, — dnevi jugoslovanskega sokolskega naraščanja pa so dali tudi obenem povod k otvoritvi te razstave.

V nedeljo 23. t. m. točno ob 10. dopoldne so se pripeljali starešinstvo JSS in ČOS. Od občinstva in navzočih Sokolov vzhajajo pozdravi in odšli v telovadnico, kjer je pokrovitelj razstave br. Vesel s kratkim otvoritvenim govorom pozdravil starešinstvo in Sokole, izjavil, da je razstava odprta, obenem naglašajoč, da je to prva jugoslovanska sokolska razstava. Zahvalil se je starosti br. dr. Ravniharju za njegovo uspešno in intenzivno delovanje v prosep Sokola ter mu končno zaklical v pozdrav sokolski »Zdravol! Pri otvoritvi so bili poleg staroste br. Ravniharja navzoči podstarosta E. Gangl, odbornika Saveza br. Nande Marolt, br. V. Krejči in zastopniki ljubljanskih sokolskih žup. ČOS so zastopali podstarosta br. Stjepanek, odborniki br. Novak, br. Očenašek, br. Machal in načelnica češkega ženskega naraščanja Milada Mala. Pri otvoritvi je mestno občino zastopal mag. svet. Fran Govekar in vojaško oblast polkovnik Bogičević, namestnik komandanta Dravske divizije.

Starosta br. dr. Vladimir Ravnihar se je br. Veselu zahvalil za pozdrav ter v daljšem govoru očitno kulturni pomen sokolske razstave.

Slavna gospoda! Bratje in sestre! Slavnostnim prirreditvam prvega jugoslovanskega vsesokolskega zleta je bil zletni odbor sklenil priključiti sokolsko razstavo, razstavo vseh predmetov, ki so v zvezi s Sokolstvom, z njega pstanom in razvojem v Jugoslaviji.

Tam na zletišču imate priliko gledati današnje slavje Sokolstva. Tam vam polagamo sklepni račun o našem dosedanjem notranjem delu, kakor se je isto razvilo tekom dolge dobe 60 let. Tu imate retrospektivni pregled, kako se je to delo razvijalo od prvega malega početka preko različnih faz naše povestnice do današnjega dne. Zato je treba razstavo motriti ne z očmi, ki bi hotele videti bogve kakih posebnosti, ali kakih umetnin visoke vrednosti, ampak ki kritično pregledajo vso stvarino

z ozirom na zgodovinski razvoj na jugoslovenskem ozemlju. Rea je, da je razstava največ založil slovenski del našega naroda, pa to ne samo zaradi tega, ker se razstava slučajno vrši v prestolici naroda slovenskega, ampak ker so tu dejansko najstarejši početki gibanja sokolskega ter je valed tega Sokolstvo v slovenskem delu našega naroda danes še najbolj razvito.

Samo eno leto kasneje, kakor je bil dr. Miroslav Tyrš v Pragi ustanovil »Praško telovadno jednoto«, je v Ljubljani l. 1863 zamahnil s svojimi krili »Južni Sokol«. Imamo na srečo danes med nami še žive priče tega znamenitega pojva. In ker so te priče danes med nami, si ne morem kaj, da ne bi imenoval njihovih čestitih imen, so to br. Fran Drenik, zastavonoša Južnega Sokola, br. Grasselli in br. Raymond Ravnihar. Oni bi nam mogli podati ustno izpričevalo ne samo za tni trenotek početka sokolske misli v Sloveniji, marveč za vsa obdobja njenega razvoja do današnjega dne.

Posebna živa tradicija! V zgodovini Sokolstva se zrcali zgodovina našega naroda. Naravno, saj je Sokolstvo v tako tesni zvezi s političnim življenjem našega naroda. Dasi nepolitično društvo, je s svojim kulturnim delom krepko podpiralo politični razmah tega naroda v nacionalnem oziru. S tem je dokazalo, da je prava in pristna kulturna institucija svojega naroda, izvirajoča iz tega naroda samega. Čim se je bilo pojavilo Sokolstvo v našem narodu, je je narod pozdravil kakor že dolgo pričakovano rešilo misel, kakor neko potrebo, brez katere mu ni življenja. Od tod ono navdušenje vriskajočih množic, koder in kadarkoli se je pokazala rdeča arajca. Znamenitih slovenskih taborov si brez Sokolstva niti misliti ne moremo.

Od prvega početka do danes je bilo Sokolstvo nositelj čistega nacionalizma v našem narodu, bodisi da je s svojim delom in idejno podpiralo nadležno borbo proti našim narodnim nasprotnikom, bodisi da se je obračalo proti onim našim notranjim zajedavcem, ki hočejo narod naš v nacionalnem oziru pomehkžiti, ga takorekoč anacionalizirati. Enim kakor drugim je Sokolstvo načelno, neizprosno protivnik, ki v stvari nacionalizma ne pozna kompromisov.

Naravni razvoj v politični strukturi našega naroda gre za ujedinjenjem raznih plemen tega naroda v veliko jugoslovensko nacijo. Zgodovina hote ali neho te sledi temu razvoju. In zopet je bilo Sokolstvo med prvimi institucijami, ki je umelo novi položaj. Na svojem saboru v Novem Sadu na Vidov dan l. 1919

je za svojo organizacijo savrglo vse plemenske in konfesionalne razlike, proglasivši se za enotno jugoslovensko Sokolstvo. Ono je danes nazorna slika našega ujedinjenega naroda.

Vse te faze našega razvoja vam kaže naša razstava. Tu vidite nakopice našega neizmerno podrobnega dela, to se pravi, vidite dokaz, koliko truda, dela, samozatajevanja in mravljične marljivosti je bilo treba, da smo došli do današnjega uspeha. Tega dela ter mož in žena, ki so je opravljali s redko vztrajnostjo, povestnica našega naroda ne more prezreti, ker ne bi mogli razumeti te povestnice same, ako bi iz nje izostalo Sokolstvo in njegovo delo.

S tega pogleda vas prosim, da motrite našo razstavo s spoštovanjem do starijega dela in z ljubeznijo, z ono ljubeznijo do svojega naroda, ki je glavna gonilna sila za delo sokolsko.

V tem smislu vas pozdravljam vse, ki ste danes s svojo navzočnostjo počastili to svečanost ter izrekam razstavo za otvorno. Zdravol!

Po končanem govoru br. dr. Ravniharja je bila razstava slovesno otvorena. Udeleženci so si razstavo v podrobnostih ogledali.

V telovadnici je razstavil izdelke vseh vrst sokolskih krogov Branko Palčić iz Zagreba. Dalje sta v telovadnici razstavili dve veliki slike prof. Tyšova. Prof. Tyšov, ki je bil sam pri otvoritvi osebno navzoč, je razložil pomen slik. Prva slika simbolično prikazuje zgodovino in trpljenje Srbije od Miloša Obilića do carja Lazarja in od Kosovske tragedije do dneva ujedinjenja Jugoslavije. Na sliki spredaj sedi na prestolu svilasti kralj Osvoboditelj Peter I. Veliki, poleg njega pa stoji mladi junak kraljevič Aleksander. Pašić s častljivo sivo brado, obdan od vseh ministrov, ki so podpisali krfsko deklaracijo zasaja v zemljo slovensko drevo lipo. Ob strani stoji slavni voditelj srbske vojske, vojvoda Putnik, vojvoda Mišić, general Janković itd. V ozadju na desni strani je Miloš Obilić. V obeh se mu izražajo začudenje, da-li je možno, da se je rodil večji junak kakor je bil on, junak, ki se mu je posrečilo združiti vsa tri slovenska plemena na jugu v en narod. Zada na levi strani je majka Jugovičeva s svojimi 9 sinovi. Kosovska devotka hiti preko belega polja z dvema vrčema. Čisto spodaj predstavlja slika junaka atleta. To je Princip. Slika je umetniško delo. Druga slika je zgodovinska slika, ki predstavlja prihod kralja Aleksandra v spremstvu ministra Pašića in pok. Vesnića v Zagreb.

Razstava obsega štiri dvorane v II. nadstropju viš. tehniške šole na Mirju. Po teh dvorana je razstavljenih na sto in sto različnih slik in fotografij, ki

predstavljajo zaslužne Sokole boritelje in Sokolice boriteljice. Med njimi sta tudi izvirna portreta dr. Ivana Tavčarja in pok. namestnika Ivana Hribarja. Razstavljenih je tudi okoli 20 sokolskih praporov in zastav. Veliko zanimanje vzbujajo prapori ljubljanskega Sokola iz l. 1868. Prapor je najstarejši v Jugoslaviji. Mnogokrat je bil v bojnem metoju proti sovragom svobode jugoslovanskega naroda. Popolnoma je že raztrgan. Njegova pot s trnjem posuta je bila slavna in slavna bo tudi v bodoče. Na razstavi je dalje razstavljenih tudi več kipov in reliefov. Pozornost vzbujajo originalna dela umetnikov Vavpotiča, Gasparija itd., posebno njih načrti za razne reklame, ki so bili izdelani povodom sokolskih izletov in telovadb.

Krasna je dalje tudi slika, predstavljajoča Sokola, ki prisega domovini. Slika je daroval Murški Sokol ljubljanskega Sokola povodom vsesokolskega zleta leta 1904 v Ljubljani.

Sokolstvo.

— Sprejemni odsek ima danes ob 6. dopoldne sejo v običajnih lokalih.

— Seja prehranjevalnega odseka I. Jugoslovanskega vsesokolskega zleta 1922 se vrši dne 28. julija 1922 ob 20. uri v restavraciji Narodni dom. Člani se vabijo, da se te seje udeležijo.

— Sokolska prirreditva na Bledu. Letošnje poletje preživljamo v znamenju sokolstva. Kar bratskih Sokolov poseti Slovenijo, pride gotovo tudi na Bled. Že v ponedeljek smo imeli priložnost pozdraviti na Bledu češki naraščal. Za dobo dveh mesecev nas je obiskal srbski naraščal, kateri kamorja zdaj — 150 po številu — na zapadni obali jezera, v idilični Zaki. Kot uvod k velikim vsesokolskim slavnostim in poznejšemu obisku Bleda prirredi naš »Bleški Sokol« v zvezi s srbskim naraščajem dne 30. t. m. v Zaki javni nastop, združen z veliko ljudsko veselico na prostem. Vse priprave za to, v velikem stilu nameravamo prirreditve, so že v teku. Par zavednih narodnih čam hotela »Evrope« — Srbinji in Hrvatice, na čelu z gospo Zarkovičevno — je nabralo že lepe vsote med letovičari, da pogoste tega dne srbski naraščal s kolacem. Kdor hoče to nedeljo videti bratsko sodelovanje naših Sokolov s srbskimi brati ter se poveseleti par uric v nepristiljen, veseli narodi družbi, ta naj obišče v nedeljo dne 30. t. m. Zaki!

Društvene vesti.

— Trgovski pomočniki pri celjskem gremiju trgovcev. Občni zbor društva se vrši v četrtek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela Union z običajnim dnevnim redom.

— Društvo »Zmornost« v Celju. Na letošnjem obnem zboru je bil izvoljen

za predsednika zdravnik g. dr. Barth, za tajnico gđ. Marija Pija Hrašovec in za blagajnika g. bevljarski mojster Zentič. Društvo ima na abstinenčnem polju mnogo lepih uspehov. Društvo dela med drugim na to, da se ustanovi v kratkem v Celju brezalkoholna gostilna, ki bo zlasti za javno nameščenice velikega pomena.

Turistika in šport.

VELIKA ZMAGA SLOVENSKIH KOLESARJEV.

— Dunaj, 21. julija (Izv.) Pri večerajšnji kolesarski dirki Dunaj — Linca in nazaj, razdalja 330 km, sta bila zmagovalca tudi Slovenca, ljubljancina Kosmatin in Solar. Ves čas dirke sta izborna vztrajala in sledila Dunajčanom, šele proti koncu so ju prehiteli. Kosmatin je bil četrti zmagovalce 14:29:5, Solar pa peti 14:29:35.

Poizvedbe.

— Izgubil se je »Wertheim« ključ v Kolodvorski ulici pri hotelu Strukelj. Najditelj se naproša, da ga odda v upr. Slov. Naroda.

— Izgubila se je verižica od ure (črn trak z zlatim obeskom) večeraj opoldne od Brega čez Zvezdo, Selenburgovo ulico, Aleksandrovo cesto in Tivolij. — Najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v upravi Slov. Naroda.

— Našla se je možka suknja. Dobi se pri trdkri Jelačin v pisarni.

— Izgubil se je v nedeljo ob 11. dopoldne zlat gumb (manšetni) pred Skofijo 19. Pošten najditelj naj ga blagovoli oddati proti dobri nagradi v trgovini F. Lukič, pred Skofijo.

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljujoče in krepkajoče delu je lekarnarja Fellerja prijetno dišeč »Elsafluid«, mnogo močnejši in boljši kakor francosko žganje za drgne nje rok, nog hrbta in celega telesa kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvojne steklenice ali 1špeciialno steklenico z zamo tom in poštino za 72 kron pošlila Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238. Hrovaško. de

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSIEMSER.

Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAJ.

Večji stavbeni prostor

ob industrijskem tiru, ali da ga je mogoče vključiti se išče. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro V. B. 5673.

Globoko potri naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospa

MARIJA KUHAJ, roj. STARE

posestnica in gostilničarka

danes dne 25. julija ob 5. uri 45 min. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 75. letu starosti preminula.

Pogreb blage pokojnice se vrši v četrtek 27. julija ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti, Domžale 84, na pokopališče v Domžalah.

Domžale, dne 25. julija 1922.

Žalujoči redbinji:
Kuhar-Slokarjeva.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob bridki izgubi naše nad vse ljubljene soproge, matere, stare matere, tašče, tete in svakinje, gospe

Helene Cerar roj. Peterlin

izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so bili na kakoršnikoli način skušali lajšati v boleznini njeno trpljenje, posebno pa bodi zahvala preblagorodnemu gospodu dr. M. Hočevarju, zdravniku v Domžalah, častitemu gospodu župniku Franc Berniku in vsem, ki so ji na ta ali oni način izkazali zadnjo čast in jo spremili na njeni zadnji poti.

Stob-Domžale, dne 24. julija 1922.

Globoko žalujoča redbinja **FRANČ CERAR.**

Vesetransko trgovsko rutiniran

knjigovodja

se sprejme s 1. septembrom t. l. Cenj. ponudbe sprejma Bor. Šil, K. 5592

Sprejme se

za trajno kuharico vseh hišnih del vajena k manjši družini. Služba prijetna. Vpraša se: Kongresni trg 4. I. Sarc. 6571

Zamenja se

lepo stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, električno razsvetljavo in plinom za kuhanje v Mariboru z ljubljano z ravno istim stanovanjem in ugodnostmi Poizve se: Bleiweisova cesta 3, III. nadstr. do 11. dopoldn.

Zenitna ponudba.

Vdovec z enim otrokom, z mesečno plačo 500 kron išče družabnico, ki bi po preteklem času samostojno vodila trgovino. Tudi zakon ni izključen. Resne ponudbe pod »Zadovoljnost 5661« na upravo Slov. Naroda. 5661

Enonadstropna hiša

ena pritična hiša, hlev za trije konje, shramba za vozove, po vseh prostorih elek. napeljava. Velik vrt primeren za stavbeni prostor. Kupec ima dvoje stanovanje na razpolago. Natančnejša posejnila: Aleja Erber, Maribor, Koroska cesta 51. 5669

F. DEBELJAK

(preje A. RASBERGER)
Ljubljana, Sedna ulica štov. 6.
Zaloga vsakovrstnih gramofonskih plošč, koračnice, valčki, polke, orkestralna glasba, opere, operete, svetovno-slavni solisti i. t. d. 5455

Auto

dvoosredni francoskega izvora, 6-10 HP v najboljšem stanju, z moderno novo karoserijo in novo pnevmatikami se za nizko ceno 22.000 din. prod. Plemenit ponudbe na upravo Slov. Naroda. 5584 Ponudbe pod »Auto 5584«.

Vezavo knjig

ter vseh v knjigovodsko stroko spadajočih del izvirajo hitro in ceno knjigovod. Hermann Zupan, Metel dom l. 5657

Sukno

za promenačne in športne oblike v bogati izbiri

A. & E. Škabernek Ljubljana

Soba

s posebnim vzhodom, primerna za pisarno, se išče samo za kratek čas. Ne predleč od sredine mesta. Najmanjša postarska stvar. Ponudbe pod »Soba za pisarno 5662« na upravo Slovenskega Naroda. 5662

Prodajalka

se sprejme v manufakturno trgovino. Istotam se sprejme tudi vajenec ali vajenka. Ivanuš & Vaj, Wolfova ulica. 5678

Krojaški pomočnik,

star 16 let, išče službo v kakšnem mestu v Sloveniji. Naslov: Zborid 40-5663

Zdravnik

dr. Volavšek

zopet redno ordinira

Ljubljana, Stritarjeva ulica 3.

Avto pnevmatiko

v vseh velikostih nudi

Jugo-Avto, dr. z o. z.

Ljubljana, Poljanska c. 3.

Tinko Dereani

Žulembert

Vida Krašovec

Maribor

poročena 23. julija 1922

v Mariboru.

Brez posebnega obvestila.

Proda se

po zelo ugodni ceni: Stroj za smetano (Schlagberrmaschine) nov. 10 marmornatih miz kompl. 3 igralne mize lesene. 6 stolaj za oblohe, želene. Kavarniška blagajna s kredenco, 3 garn. biljardnih krogel in polke. Ograja za malo pisarno. Vrata s steklom. Poizve se: Kongresni trg 3, II. desno. 5653

KOLESA

avtomobili, deli in oprema,

pnevmatika

najceneje na drobno na dohelo

J. GOREC

Ljubljana, Gospodstvska c. 14.

Garaža. Delavnica

OLJE

amerikansko, strojno, cilindrično in to-
votno masti terdke

Standard Oil Company of New York

ima vedno v zalogi A. Lampret,

Ljubljana, Krekov trg. 8590

Modele čevljev

v celih seriiah iz lepene, po modernih kopitnih oblikah ali ameriških oblikah izrezane, dobavljajo za tovarne obuvale in čevljarje. Apartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezijo.

Zgornje dele

izdelujem iz od naročnika ml doposelnega materiala, prvovrstno, hitro in po cen. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov za

Tovarne obuvala

Nakup, reparatura in prodaja

Cevljarskih strojev

zahtevajte prosepke od RALPH. F.

RIGHTER, Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, mehanične izdelave obuvala. Zahtevajte prosp. kt.

„Samotolom“

kupi in prosti ponudbe

Samotna tovarna Celje,

Karel Portinč. 4721

KOMPANJON

s večjim kapitalom v svrhu ustanovitve brezkonkurenčne, zelo dobičkonosne industrije se išče. Ponudbe je poslati pod šifro »Industrija« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana Kongresni trg 3. 5681

Anton Steiner

mestni tesarski mojster

v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela,

kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtnice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

prezame vsakovrstna tesarska dela,

kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtnice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Zajčje kože

in druge kože divjačine kupuje trgovina

z usnjem D. Zdravil, Ljubljana, Sv.

Florijana ulica 9. 5593

Potrebujem

1200 m tračnic za poljsko železnico, 9 kg težine ter zraven kretala in vozički. Dalje opekarskega mojstra, dobro vajenega poljske peči, ki se kurijo s premogom. Ponudbe pod Mavro

Weimer, Pakrao, Slavonija. 5654

Slike z naše rivijere.

Spisal Ivan Podržaj.

Cena 3 Din.

Dobiva se v »Narodni knjigarni« in drugod.

OKROŽNI URAD ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV V LJUBLJANI.

Opr. št. I—178/22.

Razglas

vsem delodajalcem v Sloveniji.

Dne 1. julija 1922. se je začel izvajati Zakon o zavarovanju delavcev (okrajšava: ZZZ) od 14. maja 1922. Zakon je bil objavljen v »Službenih Novinah« od dne 30. maja 1922., št. 117, in v »Uradnem listu« od dne 13. junija 1922., št. 62. Po tem zakonu je postala Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani z dnem 1. julija 1922. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani kot kraljevni organ Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, Preradovičeva ulica št. 44/II (hrvatsko: Središnji urad za osiguranje radnika u Zagrebu, Preradovičeva ulica br. 44/II), ki je edini nositelj obveznega zavarovanja delavcev za slučaj bolezni in nezgode na vsem področju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Organizacija poslovalnic in ekspozitur bivše Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani ostane do nadaljnjega tako v stvarnem kakor v pravnem oziru neizpremenjena in se vsaka istih posel imenuje: Poslovalnica ljubljanskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev v (na) itd. Seznam poslovalnic z označbo njih okolišev se nahaja na koncu tega razglašja.

V naslednjem se opozarja delodajalci v njih lastnem interesu in v interesu njih delavcev (uslužbencev, nameščencev) na najvažnejše določbe tega zakona, po katerih se je ravnati.

A. Dolžnost prijave delavcev (uslužbencev, nameščencev).

Na podstavi navedbe ministra za socialno politiko od 3. junija 1922., št. 1077, v izvedbi citiranega zakona, priobčene v »Službenih Novinah« od 24. junija 1922., št. 137, in v »Uradnem listu« od 30. junija 1922., št. 70, morajo vsi delodajalci prijaviti najpozneje v zakonskem roku osmih dni po prejemu tega razglašja pri pristojnih poslovalnicah okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na prijavni tiskovinah vse svoje delojemalce, ki so jih imeli dne 1. julija 1922. zaposlene, ne glede na to, če so jih že imeli prijavljene ali ne. Prijavitelj je tudi vse one delojemalce, ki so bili do sedaj oproščeni dolžnosti zavarovanja za slučaj bolezni, ker novi zakon takih izjem ne dopušča.

One delojemalce, ki so bili zavarovani že po prejšnjem bolniško-zavarovalnem zakonu, je obtem z novo prijavo z dnem 30. junija 1922. odjaviti na tiskovinah (odglasnicah), ki jih imajo delodajalci že od prej v rokah. Duplikati za morebiti izgubljene odglasne tiskovine se dobe pri vseh poslovalnicah.

One delavce (uslužbence, nameščence), ki so po 1. juliju 1922. izstopili iz dela, je prav tako na prijavi tiskovini prijaviti, obenem jih pa na odjavni odjaviti. Na ta način bo vsaki poslovalnici okrožnega urada mogoče ugotoviti število dne 1. julija 1922. pri vsakem delodajalcu zaposlenih delavcev, število na dan odziva temu razglasu in število od 1. julija 1922. do dneva odziva temu razglasu iz dela izstopivših delavcev (uslužbencev, nameščencev).

Te prijave in odjave so potrebne radi uvrstitve delojemalcev v nove mezdne razrede, katerih je 17 (do sedaj jih je bilo 13) in po katerih se ravna zavarovalni prispevek, ki jih imajo plačevati delodajalci in njih delojemalci ter bolniške podpore dajatve (podpore) članom in njih svolcem. Na odredbo osrednjega urada se vse one člane, ki do 31. julija 1922. ne bi bili na novo prijavljeni, uradno uvrsti iz sedanjega 13. meznega stopnje v novi najvišji, t. j. 17. mezdni razred, ker bo okrožni urad (poslovalnica) smatral, da ta mezdni razred odgovarja mezdam (plačam, oziroma službenim prejemkom) dotičnih delavcev, uslužbencev, nameščencev. Radi tega bo zamudne delodajalce kaznovala pristojna politična oblast radi kršitve § 194., odst. 1. oziroma § 195., odstavek 1. ZZZ z občutnimi globami.

V pojasnilo za pravilno izpolnitev tiskovin so na njih hrbtici strani natisnjena potrebna navodila, po katerih se je ravnati, da se omeli morebitno nepotrebno dopisovanje in odvračanje nepotrebnih stroškov. Posebno važno je, da je pravilno navedena plača (v gotovini, v naravi ali v blagu, dajate tretjih oseb itd.) ter opravilo, značaj ali način zaposlenosti delojemalca. Oznaka »delavec« ne zadostuje, temveč je navediti n. p.: »nakladalec lesa«, »kopač«, »žagarec«, »voznik«, »kovinski strugar«, »železnikar«, »strojni ključavničar«, »kurjač«, »tiskarski strojnik«, »stavec«, »strojni stavec«, »faktor«, »tiskarski hlapec«, »krojač«, »krojaški prikovalce«, »trgovski pisarniški uradnik« itd.

Če obsega podjetje več panog obratovanja ali več obratov, je navedeti poleg vrste zaposlenosti delojemalca (značaja, opravila) tudi oddelke obrata ali obrat, v katerem je prijavljen zaposlen, ker je to važno za uvrstitve v nevarnostni razred in odstotek ter za predpis prispevkov za nevarnostno zavarovanje. Delodajalci, ki imajo svoje obrate že prijavljene pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani (bivši Začasni delavski zavarovalnici za slučaj nezgode v Ljubljani), naj navedejo poleg obrata tudi obratno soštevilo, ki je razvidna iz volečasnega imen vrocenega odloka imenovane zavarovalnice. Poslej se je vodil izvid članov tudi v bolniško-zavarovalnem oddelku ločeno po posameznih obratih.

Ako bi obstojal o zavarovalni obveznosti posameznih delojemalcev dvom, jih je kljub temu prijaviti, dvom pa naj se na prijavilca primerno označi. Ako bo urad ugotovil, da kak delojemalac ni zavezan zavarovanju, ga kljub prijavi ne bo uvrstil med svoje člane in bo o tem delodajalca obvestil.

B. Dolžnost prijave obratov.

Po ZZZ vrši okrožni urad za zavarovanje delavcev vse kraljeve posle nevarnostnega zavarovanja.

Vsak delodajalec, ki zaposluje v svojem obratu več kakor pet delavcev, zavezan zavarovanju, ali ki obratuje s stroji, ki jih goni elementarna sila (para, elektrika, plin, voda, živina, veter itd.), mora v vrsto uvrstitve obratov v nove nevarnostne razrede najkasneje tokom 14 dni po dostavitvi tega razglašja prijaviti pri pristojni poslovalnici Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani svoj obrat (ali več obratov istega podjetja) na predpisani tiskovini »Prijavnica obrata«, in sicer v dveh izvodih. Prijave obrata (obrata, podjetja) ni treba izvršiti onim, ki so imeli že doslej vse svoje obrate (obrate, podjetja) zavarovane pri Začasni delavski zavarovalnici za slučaj nezgode v Ljubljani. Po novem zakonu so vsi, ki so zavezani zavarovanju za slučaj

bolezni, podvrženi tudi zavarovanju za slučaj nezgode: zato mora vsakdo, ki zavaruje delojemalce za slučaj bolezni, iste zavarovati tudi za slučaj nezgode.

V roku 14 dni se mora prijaviti tudi vsako izpremembo v obratu (namestitve novih strojev in slično) na predpisani tiskovini »Prijavnica o izpremembi v obratu«.

V roku 14 dni je prijaviti vsako prenehanje ali ustavev obrata.

O uvrstitvi obrata v nevarnostni razred in o določitvi nevarnostnega odstotka bo Okrožni urad obvestil vsakega delodajalca s posebnim odlokom.

Pri onih delodajalcih, ki bi ne izpolnili svoje prijavne dolžnosti, bo okrožni urad sam na licu mesta in na stroške delodajalca zbral vse za uvrstitve obrata v nevarnostni razred in odstotek potrebne podatke.

Način prijavljanja.

Zavarovanju zavezane osebe mora vsak delodajalec prijavljati na predpisanih tiskovinah. Podjetjem, ki redno zaposlujejo več nego 20 delavcev (uslužbencev, nameščencev), sme okrožni urad dovoliti, da prijavljajo svoje uslužbence z meznimi zapiski.

Izpremembe v stanju ali razmerju družine delojemalca (če se oženi ali omoži, loči, če ovdovi itd.) ter izpremembe v zaslužku, opravilu, značaju ali načinu njegove zaposlenosti (n. pr. če vajenec postane pomočnik, delavec predelavalec ali delovodja, kovinski strugar, livar, črkostavec faktor itd.), je prijavljati na posebni tiskovini »Prijavnica o izpremembi pri članu«.

Pripominja se, da je po zakonu izključno in edino le delodajalec odgovoren za pravilno izvedbo prijav, odjav ter prijave izprememb. V slučaju nepravilne, zakasnele prijave ali nepravilne prijave ga zadenejo občutni stroški v zvezi s § 11. ZZZ in znatna globa, ki jo naloži pristojna politična oblast.

V pojasnilo,

kdo je zavezan zavarovanju za slučaj bolezni in nezgode,

naj služijo naslednja navodila:

Zavarovanju zavezane so vse osebe, ki dajejo na podlagi kakršnegakoli službenega razmerja svojo telesno ali duševno moč v najem. Posebe se opozarja, da so od 1. julija 1922. dalje zavarovanju zavezani tudi vsi bišni posli (dekke, služkinje, pestunje, dojilje, sobarice, kuharice, hlapci itd.), vajenci, praktikanzi, volonterji ter učenci v delavnicah javnih učnih zavodov itd. Zavarovanju zavezani so tudi takozv. hišni delavci, t. j. osebe, ki se bavijo z najemnim delom v svoji lastni delavnici ali na svojem lastnem stanovanju po naročilu in na račun drugih oseb, katere se bavijo z najemnim delom v svoji lastni delavnici ali na svojem lastnem stanovanju po naročilu in na račun drugih oseb, katere se bavijo z obrtovo, trgovino ali industrijo, tudi če nabavljajo sirovine in pomožni material sami in čeprav postransko delajo tudi na svoj lastni račun.

Zavarovanju za slučaj bolezni so dalje zavezani državni in javni nameščenci, ki so bili po zakonu do sedaj zavarovani (provizorični in pomožni sluge), in oni, ki na podstavi službenih predpisov v slučaju bolezni ne dobivajo plače celih 26 tednov (pol leta), računaloč od dneva njih obolenja, četudi dobivajo stalno mesečno plačo, za slučaj nezgode pa se zavarujejo državni in javni nameščenci, če nimajo sami in njih rodbina pravice do pokojnine, ki ustreza odškodnini v zvezi s § 11. ZZZ.

Zavarovanju so zavezani tudi delavci (uslužbenci, nameščenci), naši državljani, ki so stalno zaposleni v tujemstvu na račun tuzemskih podjetij, razen, če so že zavarovani na podstavi zakona dotične države.

Izveti od zavarovanja so začasno le poljedelski delavci in poljedelski posli, ki niso zaposleni pri strojih, dalje delavci v kaznišnicah ter nestalni hišni posli, najeti za nestalna trenutna dela, kakor je pranje, žaganje drv itd.

Rok za prijavo in odjavo delojemalcev ter prijavo izprememb v njih zaslužku in drugih razmer je osem dni, računaloč od dneva, ko je delojemalac stopil v delo, oziroma izstopil iz dela, oziroma se je izvršila v višini njegovih prejemkov, v značaju ali načinu njegove zaposlenosti itd. izprememba.

Osebe, ki so najete za manj nego osem dni, se mora prijaviti takoj po njih vstopu v delo. S prijavo takih oseb se lahko obenem izvrši tudi njih odjava.

C. Prispevki za zavarovanje.

1. Prispevki za bolniško zavarovanje.

Na podstavi § 21. ZZZ se vsi zavarovanci uvrste

po višini njih zaslužka v 17 meznih razredov po sledeči razpredelnici:

Mezdní razred	Višina mezde (zaslužka) na						Za- varovana mezda	Skupni dnevni pri- spevek delojemalca in delojemalca za bol- niško zavarovanje
	dan		teden		mesec			
	nad	do	nad	do	nad	do		
	dinarjev							
I.		2-50		15—		62-50	2—	—10
II.	2-50	3—	15—	18—	62-50	75—	2-50	—13
III.	3—	3-60	18—	21-60	75—	90—	3—	—15
IV.	3-60	4-40	21-60	26-40	90—	110—	3-60	—18
V.	4-40	5-40	26-40	32-40	110—	135—	4-40	—22
VI.	5-40	6-60	32-40	39-60	135—	165—	5-40	—27
VII.	6-60	8—	39-60	48—	165—	200—	6-60	—33
VIII.	8—	9-60	48—	57-60	200—	240—	8—	—40
IX.	9-60	11-60	57-60	69-60	240—	290—	9-60	—48
X.	11-60	14—	69-60	84—	290—	350—	11-60	—58
XI.	14—	16-80	84—	100-80	350—	420—	14—	—70
XII.	16-80	20—	100-80	120—	420—	500—	16-80	—84
XIII.	20—	24—	120—	144—	500—	600—	20—	1—
XIV.	24—	28-80	144—	172-80	600—	720—	24—	1-20
XV.	28-80	34—	172-80	204—	720—	850—	28-80	1-44
XVI.	34—	40—	204—	240—	850—	1000—	34—	1-70
XVII.	40—		240—		1000—		40—	2—

Skupni prispevek za bolniško zavarovanje (prispevek delodajalca in delojemalca skupaj) znaša 5 odstotkov zavarovane mezde (plače, zaslužka).

Ako ni zaslužek določen na dan, nego za drug čas, se višina dnevnega zaslužka računa s šestinko tedenskega, s petindvajsetinko mesečnega ali s tristoinko letnega zaslužka.

Ako zaslužek ni določen po času (akordna plača, plača od kosa, dajate tretjih oseb, napitina itd.), se določi zaslužek po znesku, ki povprečno pripada ali običajno pripada na dan, teden ali mesec.

Kot zaslužek veljajo tudi vse vrste draginskih, družinskih in drugih doklad, dnevnice, nabavni prispevki, naradni prejemki itd.

Osebe, ki ne dobivajo za svoje delo dobene nagrade ali plače, se uvrščajo v najnižji mezdni razred.

Zavarovalne prispevke obračunava Okrožnemu uradu delodajalec v celoti. Od prispevka za bolniško zavarovanje, navedenega v goreni razpredelnici, sme delodajalec polovico odtegniti od delojemalčevega zaslužka (mezde, plače).

Ako delodajalec prispevka ni odtegnil takoj pri izplačilu zaslužka (mezde, plače), ga sme odtegniti naknadno le tekom enega meseca po izplačilu zaslužka, od katerega bi moral prispevek odtegniti, odnosno tekom dveh mesecev, če prejema delojemalac mesečno plačo. Za osebe brez zaslužka, oziroma če znaša zaslužek manj nego 2 Din na dan, mora plačevati cel prispevek delodajalec sam.

D. Predpisovanje prispevkov.

Prispevki za bolniško in nevarnostno zavarovanje se predpisujejo hkrati s posebnim plačilnim nalogom, ki ima značaj javne izvršilne listine.

Zoper plačilni nalog je dopustna pritožba tekom osmih dni po prejemu naloga na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Pritožba mora biti podprta s potrebnimi dokazili (kuponom prijave ali odjave itd.).

Po odredbi ZZZ vložen ugovor nima odločilne moči; delodajalec mora torej plačati predpisane mu prispevke brez ozira na to, da je vložil ugovor.

E. Dajateve (podpore zavarovancem).

1. Dajateve v slučaju bolezni.

Zavarovanci imajo v danem slučaju pravico do dajatev (podpor) po naslednji razpredelnici:

Mezdní razred	Hranarina (bolez-nina) (§ 45., t. 3, ZZD)		Porodnina (§ 45, t. 4, ZZD)		Podpora za delež opre- mo (§ 45., t. 4-c, ZZD)	Dojnina (§ 45., t. 4-E, ZZD)		Rodbinski člani (§ 45., t. 5, ZZD)		Pogrebina (§ 45., t. 6, ZZD)	
	na dan	na teden	na dan	na teden		na dan	na teden	podpora za	podpora za porodice		
								delež opreme	na dan		na teden
dinarjev											
I.	1-33	9-33	1-50	10-50	28—	1—	7—	28—	1-50	10-50	60—
II.	1-66	11-66	1-87	13-12	35—	1-25	8-75	35—			75—
III.	2—	14—	2-25	15-75	42—	1-50	10-50	42—			90—
IV.	2-40	16-80	2-70	18-90	50-40	1-80	12-60	50-40			108—
V.	2-93	20-53	3-30	23-10	61-60	2-20	15-40	61-60			132—
VI.	3-60	25-20	4-06	28-35	75-60	2-70	18-90	75-60			162—
VII.	4-40	30-80	4-95	34-65	92-40	3—	21—	92-40			198—
VIII.	5-33	37-33	6—	42—	112—			112—			240—
IX.	6-40	44-80	7-20	50-40	134-40			134-40			288—
X.	7-73	54-13	8-70	60-90	162-40			162-40			348—
XI.	9-33	65-33	10-50	73-50	196—			196—			420—
XII.	11-20	78-40	12-80	88-20	235-20			235-20			504—
XIII.	13-33	93-33	15—	106—	280—			280—			600—
XIV.	16—	112—	18—	128—	336—			336—			720—
XV.	19-20	134-40	21-60	151-20	408-20			408-20			864—
XVI.	22-66	158-66	25-50	178-50	476—			476—			1020—
XVII.	28-66	188-66	30—	210—	560—	560—	1200—				

Ako je vložen ugovor upravičen, vrne urad delodajalcu takoj preveč plačane prispevke, oziroma mu razliko vstete v dobro pri predpisu prispevkov za prihodnji mesec.

Za neplačane prispevke se zaračunavajo šestodstotne zamudne obresti od dneva dospelosti do dneva plačila s stroški za izterjanje vred.

Neplačani prispevki se izterjajo administrativnim ali sodno-izvršilnim putem.

Predpisani prispevki zastarajo v petih letih §§ 42 do 44 ZZZ).

K zgoraj navedenim dajalcem (podporam) se pripominja:

Oboleli zavarovalci imajo pravico do brezplačnega zdravljenja (zdravnika, zdravil, bolnišnice, babiške pomoči in podpore, pomožnih priprav itd.) ter do podpore v denarju a) hranarine ali boleznine, b) porodnine, c) podpore za opremo rojenca, č) dojenice itd. V slučaju smrti zavarovanca gre njegovim svojcem pogrebna.

a) Hranarina (boleznina) znaša na dan dve tretjini zavarovane mezde (zaslužka, plače).

Plačuje se, ako je bolezen združena s pridobitno nesposobnostjo in ako traja dalje nega tri dni, za čas pridobitne nesposobnosti za delo, ako pa ne bi pridobitna nesposobnost prestala prej, 26 tednov.

b) Porodnina znaša na dan tri četrtine zavarovane mezde.

c) Podpora za opremo rojenca znaša 14kratno zavarovano mezdo, v katerem je član(-ica) včlanjen(-a).

d) Dojilna znaša polovico zavarovane mezde, največ pa 2 Din na dan; pri družinskih članih 1.50 Din brez ozira na medni razred.

Porodniška podpora pripada članicam le, če so bile v letu leta pred porodom vsaj tri mesece v zavarovanju zavezanem poslu ali če se je porod pripeljal po neprekinjenem trimesečnem članstvu.

Pogrebna znaša 30kratno zavarovano mezdo umrlega.

Tudi družinski člani zavarovanca imajo pravico do brezplačnega zdravljenja, porodniške in dojlne podpore.

Pravico do vršnih dajatev po novem zakonu imajo člani, ki so oboleli po 1. juliju 1922. in so bili zanje predpisani ali plačani prispevki po določbah tega zakona.

Ako biva član ob obolenju izven območja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, mu mora izplačevati podpore po zakonu njegov delodajalec ter ima pravico do povračila delanske izplačanih zakonito dokazanih podpor, ki jih pristojni okrožni urad povrne, ako ga je delodajalec takol obvestil (§ 61. ZZZ).

Članstvo in s tem pravica do podpore v slučaju obolenja preneha takol po izstopu člana iz dela. Član, ki je bil v enem letu vsaj šest mesecev zavarovan in ki zato, ker nima zaslužka, ne more plačevati zavarovalnih prispevkov, uživa pravico do najmanjših zakonitih dajatev (podpor) po § 45. ZZZ še tri tedne po izstopu iz dela; če pa je bil zavarovan v dveh letih najmanj dvajset mesecev, uživa pravico do teh najmanjših dajatev še šest tednov po izstopu iz dela.

2. Dajatev v slučaju obratne nezgode.

Vsak član, ki je utrpel obratno nezgodo, t. i. nezgodo, ki je v neposredni ali posredni zvezi z zavarovanju zavezanim delom, in ima za posledico telesno škodo in s to spolno popolno ali delno izgubo sposobnosti za delo (opravljanja službe), ima pravico:

a) do brezplačnega zdravljenja;

b) do hranarine (boleznine) do največ 10 tednov po nezgodi;

c) do rente, katere višina se ravna po mesdnem razredu in po višini invaliditete (nesposobnosti za delo). Pri popolni nesposobnosti za delo znaša renta polno zavarovano mezdo.

Simulacije in drugačna izkoriščanja urada se tako radi izkoriščanja bolnišnic - kakor nezgodozavarovalnih podpor po zakonu kaznujejo poleg drugega še z globo od 50 do 1000 Din.

F. Razno.

Vsa naslednja pojasnila se dode pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani in vseh njegovih poslovalnicah. Poslovalnice ljubljanskega Okrožnega urada za zavarovanje delavcev se nahajajo v sledečih krajih:

1. v Brežicah (za sodni okraj Brežice);
2. v Celju (za politična okraja Celje-mesto in Celje-okolica, izjemši sodni okraj Laško);
3. v Gorah Radgoni (za politični okraj Ljutomer);
4. na Jesenicah (za politični okraj Radovljica);
5. v Kamniku (za politični okraj Kamnik);
6. v Kočevju (za politični okraj Kočevje);
7. v Konjicah (za politični okraj Konjice);
8. v Kranju (za politični okraj Kranj, izjemši sodni okraj Trzin);
9. v Krškem (za politični okraj Krško);
10. v Laškem (za sodni okraj Laško);
11. v Ljubljani (za politični okraj Ljubljana-mesto in sodni okraj Ljubljana-okolica);
12. v tobačni tovarni v Ljubljani (za tobačno tovarno v Ljubljani);
13. v Logatcu (za politični okraj Logatec);
14. v Marenborku (za sodni okraj Marenberk);
15. v Mariboru (za politična okraja Maribor-mesto in okolica, izjemši sodni okraj Slov. Bistrica);

16. v Marški Soboti (za politični okraj Prekmurje);
17. v Novem mestu (za politična okraja Novo mesto in Crnomelj);
18. v Ormožu (za sodni okraj Ormož);
19. v Ptuj (za politični okraj Ptuj-mesto in okolica, izjemši sodna okraja Ormož in Rogatec);
20. v Rogški Slatini (za sodni okraj Rogatec);
21. v Sevalci (za sodna okraja Sevnica in Kozje);
22. v Slovenjgradcu (za sodni okraj Slovenjgradec in politični okraj Prevalje);
23. v Slovenski Bistrici (za sodni okraj Slovenska Bistrica);
24. v Šoštanju (za sodni okraj Šoštanj);
25. v Trzinu (za sodni okraj Trzin);
26. na Vrhniki (za sodni okraj Vrhnika);
27. v Zagorju (za politični okraj Litija).

Morebitne pritožbe je nasloviti neposredno na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Turjaški trg št. 4/I (medkraljevega telefona št. 279).

Vloge so kolka proste.

Tiskovine. Vse v tem razglasu omenjene tiskovine se dode po nabavni ceni pri vseh poslovalnicah Okrožnega urada, pozneje se bodo dobivale pa tudi v občinskih uradih ter prodajalnah tobaka, papirja itd. Na vsaki tiskovini je označena cena.

V Ljubljani, dne 12. julija 1922.

Ivan Kocmur s. r.

Ravnatelj:

PEKATETE

Testenine tudi same makarone iz stareznane tovarne ŽNIDARŠIČ & VALENCIČ, Ilirska Bistrica so najboljše, dode se povsod. Zaloga Buno in drug, Ljubljana, Celje, Maribor.

Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarov Bösendorfer, Czapka, Ehrbar, Hötzl, Schweighofer, Original Stingl itd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke.
Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Mikserjeva ul. 5.

Nova lekarna
P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril lekarno v Ljubljani, na Karlovski cesti št. 2.
Ph. M. G. Bakarič.

Razglas
o prostovoljni javni dražbi nepremičnin.
Na prošnjo ge. Marije Trnkoczy v Ljubljani in ostalih solastnikov se bode prodajala dne 10. avgusta ob 1 uri popoldne v hotelu „Zlatorog“ ob Bohinjskem jezeru na prostovoljni javni dražbi nepremičnina pod vlož. šte. 285 d. o. Studor kot celota (gozd Strgarjevec). Izključna cena znaša K 2.000.000—reci: dva milijona kron. Ponudbe pod to izključno ceno se ne sprejmejo.
Morebitne zastavne pravice tabularnih upnikov ostanejo nedotaknjene, prodajalci pa se zavezujejo izročiti dražitelju prodano nepremičnino bremenprosto v last. Zdražitelj je na svojo ponudbo takoj vesen, prodajalci pa si pridržijo rok 14 dni za pomislek, ali prodajo odobre ali ne.
Vsak ponudnik ima položiti pred začetkom dražbe kot vadij 10%, izključne cene v roke sodnemu komisarju. Ostali dražbeni pogoji se lahko v pogledajo v pisarni podpisanega komisarja ali pa v pisarni notarja Aleksandra Hudovernika v Ljubljani.
Nepremičnina vlož. šte. 285 d. o. Studor sestoji iz:
1814 travnik . . . 1 ha. 85 a 30 m
1818 „ . . . 2 „ 77 „
1815 „ . . . 2 „ 59 „ 25 „
skupaj . . . 8 ha. 21 a 55 m
Pripomni se, da so te parcele v resnici gozdi.
Aleksij Pogan
notar kot sodni komisar.

Dunajski mednarodni sejem
10. — 18. septembra 1922
Ugoden priložnostni nakup za trgovce iz Jugoslavije.
Zadajo novosti tehnične, oblačilne, luksuzne, galanterijske, papirne in industrijske igrače. Stavbeni sejem z najmodernejšimi projekti za industrijsko in stanovanjsko stavbo.
Vsa pojasnila dajo
Wiener Messe A. G., Wien VII., Messepalast
kakor tudi častnouradne zastopstvo, Ljubljana, Avstrijske zastopstvo, Turjaški trg 4
Lastnina in tisk. Narodna tiskarna.

Kontoristinja
večja vseh pisarniških del, išče mesta v Ljubljani ali kje na Gorenjskem. Ponudbe pod „Gorenjsko 5665“ na upravo Slov. Naroda. 5665

Iščem lokal
na prometnem kraju v Ljubljani, na ceno se ne ozira. Filip Jovanovič, hotel Slon, soba 56. 5666

Ženitna ponudba.
Gospod, 46 let star, išče znanja z gospodnično ali vdovo v primerni starosti v svrhu event. ženitve. Ponudbe pod „Samostojnost 46“ na An. zav. Drago Beselj, Ljubljana, Sodna ulica 5. 5667

Prod se malo posestvo
na Dolenskem, v lepi in prijazni legi, 15 minut od postaje, pripravno za vsako obrt, obstoječe iz lepe hiše s 4 sobami, kuhinjo, klet, dobro zidan in z opeko krit hlev za 4 govedu, svinjak, zelenjadni vrt, velik vinograd, 3 orle gozda in pašnik. Cena ugodna, posredovalci se ne potrebujejo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5640

Mlajša pisarniška moč
z dobro šolsko izobrazbo, z znanjem hrvaštine in italijanščine, pripraven tudi semsterje za potovanje, dobi lahko stalno mesto pri uglednem industrijskem podjetju. Ponudbe pod „Verlisslich 77—II D—83“ Interklam d. d. Zagreb, Ilica šte. 21. 5638

Kontoristinjo
zmožne vsega pisarniškega dela, slovenske in nemške stenografije, se sprejme za takojšnji nastop. Lastnoročno pisane ponudbe na poštni predal 123, Ljubljana. 5636

Častnik išče sobo
s posebnim vhom. Cenjene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Čedna soba 5629“. 5629

JAMSKI LES
od 10 cm. srednje debeline in od 3 m. dolžine naprej, kupi franjo vagon kranjske postaje vsako množino: Šentjanški promogovnik Krmelj - Dolensko. 5615

Okrogel les
hlode streko, hrast, bukev kupuje v vsaki množini parna žaga V. Šengott v Ljubljani. V ponudbi je naestiv cene. 4614

Trstje
(Štukature za strope izdelane z naj modernimi stroji iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.
Jos. R. Puh,
Ljubljana, Grodova ulica 22.
TELEFON ŠT. 513. 3259

Prodajam
napol krito kletko in napravljenšek s stankami sedeži, oboje na proste ležaje. Cena po dogovoru. Ivan Lah, novač, Lesce. 5623

Mlin
se bde v majnem. Grem tudi na tretji del. Naslov pove uprava Slov. Nar. 5627

Išče se spretna prodajalka
zmožna slovenskega in nemškega jezika. za takojšnji trgovino za takojšnji nastop. Hrana in stanovanje event. v hiši. Ponudbe pod „Galanterija 5672“ na upr. Slov. Naroda. 5672

Prizni zaboji
napredaj. Drogerija A. Kamo, Ljubljana, Židovska ulica 1. 5680

Zanesljiv trg. pomočnik
išče primerno službo na deželi ali v mestu. Dopis pod „Marjivost 100“ poštno ležaje, Ruše. 5652

Sena in detelje
za konje bom prodal par tisoč kilogr. v četrtak ob pol 8. zvečer. Rožna dolina 195, Vodusek. 5655

Meblovano sobo
išče gospodnično uradnica. Ponudbe pod N. N., Cekovni zavod Ljubljana. 5656

Plačilni natak
30 let star, z lepimi spričevaji, išče za jeseni službo ravnatelja ali plačilnega natakara izven Ljubljane. Vzemem tudi event. na račun. Ponudbe pod „Plač. natak 6674“ na upravo Sl. Nar. 5674

Iščem zanesljivega, marljivega trgovskega pomočnika
ki je izvežban v kupčiji z jajci. Samostojna moč. Ponudbe na Franc Oset, podružnica Brežice. 5603

Kontoristinja
samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojevska in stenografinja se takol sprejme pod ugodnimi pogoji za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventinje slov. trgovske šole. Ponudbe pod „Samostojna pisarniška moč 200/5486“ na uprav. Slov. Naroda. 5486

ABADIE
cigaretni
LIPA-MILL
konfekcijski papir
glavna zaloga A. Lampret Ljubljana, Krekov trg 10. 5589

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brike.e.
Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Miklošičeva o. 15/II.
Za inzeratni del odgovoren Valentin Kopitar.

Prodajam
deško kolo, dobro ohranjeno. 5670
Šepi lokali
se oddajo. Ponudbe pod „Priložnost 19“ na upravo Slov. Naroda. 5660

Razglas.
Krovski mojster Franc Fujan, Ljubljana, Hlova št. 48, ob Dolenski cesti.
Izvršuje vsakovrstna nova krovstva dela, kakor: s koranitom, eternitom, škalo, opeko, lepenko, lesnim cementom itd. Istotako prejema popravila raznih starih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo preizkušeno, solidno ter po najnižjih dnevni cenah.

Automobila na prodaj!
1 „Praga“ tovorni 3 — 4 tonski skoraj nov z popolnoma novimi polnogumastimi obroči.
1 „Ford“ nova tipa z električnimi žarometi in s samopogonom.
Jugo Auto d. z o. z., Poljanska cesta 3.

PRODAJALKA
sprejme
NARODNA KNJIGARNA v LJUBLJANI,
Prešernova ulica šte. 7.
Pažnja! Putničima, prolažničima i stranci! Pažnja!
„GRAND HOTEL PETROGRAD“ (preko od železniške stanice) BEOGRAD, Wilsonov trg 115. Tel. br. 22-13
Otvoren je 5. juna ov. god. Hotel je moderno uredjen, snabdeven sa 120 soba, elegantno mebliranih, u svakoj sobi uvedena je topla i hladna voda. Hotel raspolaže sa kupatilima, salonima, sepa-eima i svim konfortom sa svojim parnim grejanjem i električnim osvetljenjem. Restoran i kafe su snabdeveni izvršnim jelom i pićem, prvoklasna kujna francuska i arpska. Cene solidne. Uslugabrza i tačna. Direktorja hotela.

Nudim
100 hl najboljšega vinskega destilata cca 58 %
2 vagona tropinovca kakor tudi dobrega bellega vina na vagonu po najnižji dnevni ceni od „Vrčaca“.
Martin Ostheimer, Vrčac.